

Nordea

Rapport om solvens og finansiell situation 2016

Nordea Liv og Pension, Livsforsikringselskab A/S

Indhold

Introduktion	3	D Værdiansættelse til solvensformål	22
Sammendrag	3	D1 Aktiver	23
A Virksomhed og resultater	4	D2 Forsikringsmæssige hensættelser	24
A1 Virksomhed	5	D3 Andre forpligtelser	25
A2 Forsikringsresultater	6	D4 Alternative værdiansættelsesmetoder	25
A3 Investeringsresultater	6	D5 Andre oplysninger	25
A4 Resultater af andre aktiviteter	6	E Kapitalstyring	26
A5 Andre oplysninger	6	E1 Kapitalgrundlag	27
B Ledelsessystem	7	E2 Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav	27
B1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet	8	E3 Anvendelse af delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet	28
B2 Egnetheds- og hæderlighedskrav	9	E4 Forskelle mellem standardformlen og en intern model	28
B3 Risikostyringssystem, herunder vurderingen af egen risiko og solvens	10	E5 Manglende overholdelse af minimumskapitalkravet og manglende overholdelse af solvenskapitalkravet	28
B4 Internt kontrolsystem	12	E6 Andre oplysninger	28
B5 Intern auditfunktion	13	Bilag	29
B6 Aktuarfunktion	13	Bilag 1: Forkortelser	30
B7 Outsourcing	14	Bilag 2: Juridisk struktur struktur i NLP-DK	31
B8 Andre oplysninger	14	Bilag 3: Kvantitative indberetningskemaer (QRT)	32
C Risikoprofil	15		
C1 Forsikringsrisici	16		
C2 Markedsrisici	17		
C3 Modpartsrisici	19		
C4 Likviditetsrisici	20		
C5 Operationelle risici	20		
C6 Andre væsentlige risici	21		
C7 Andre oplysninger	21		

Introduktion

I overensstemmelse med den europæiske Solvens II regulering, offentliggør Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S (NLP-DK) denne rapport om solvens og finansiel situation for 2016.

Formålet med rapporten er at levere information til kunder og andre interessenter med henblik på at fremme sammenlignelighed og gennemsigtighed i branchen. Strukturen i rapporten er givet i annex XX i "the Solvency II delegated regulation (EU) 2015/35".

Alle beløb i teksten i denne rapport er præsenteret i millio-

ner/milliarder danske kroner, mens beløbene i tabeller og figurer er rapporteret i tusind danske kroner i overensstemmelse med reguleringen.

En oversigt over anvendte forkortelser i rapporten findes i bilag 1.

Den 5. maj 2017 godkendte bestyrelsen for NLP-DK offentliggørelsen af denne rapport om solvens og finansiel situation.

Sammendrag

NLP-DK er et livsforsikringselskab med en samlet forvaltet kapital på 166,4 mia.kr. og bruttopræmier på 15,7 mia.kr. pr. 31. december 2016.

NLP-DK er et datterselskab i Nordea Life Holding AB (NLH AB), og er en del af Nordea Bank AB (publ) koncernen. Der er etableret en ensartet regulering på tværs af koncernselskaberne i Nordea koncernen. Den består af koncerndirektiver og politikker, som er blevet vedtaget af bestyrelsen i NLP-DK i det omfang, de passer ind i de juridiske rammevilkår for liv- og pensionsbranchen i Danmark.

NLP-DK er i kraft af sine forretningsområder eksponeret for en række risici, herunder forsikrings-, markeds-, kredit-, likviditets-, operationelle-, forretningsmæssige og strategiske risici. De to største risici, baseret på bidrag til solvenskapitalkravet, er markeds- og forsikringsrisici.

Værdiansættelsen af aktiver og passiver i Solvens II-balancen er foretaget til markedsværdi jf. Solvens II-reguleringen.

Risiko og kapitalstyringsprocesserne er integreret i hele Nordea Life & Pension-gruppen (NLP) for at sikre, at den

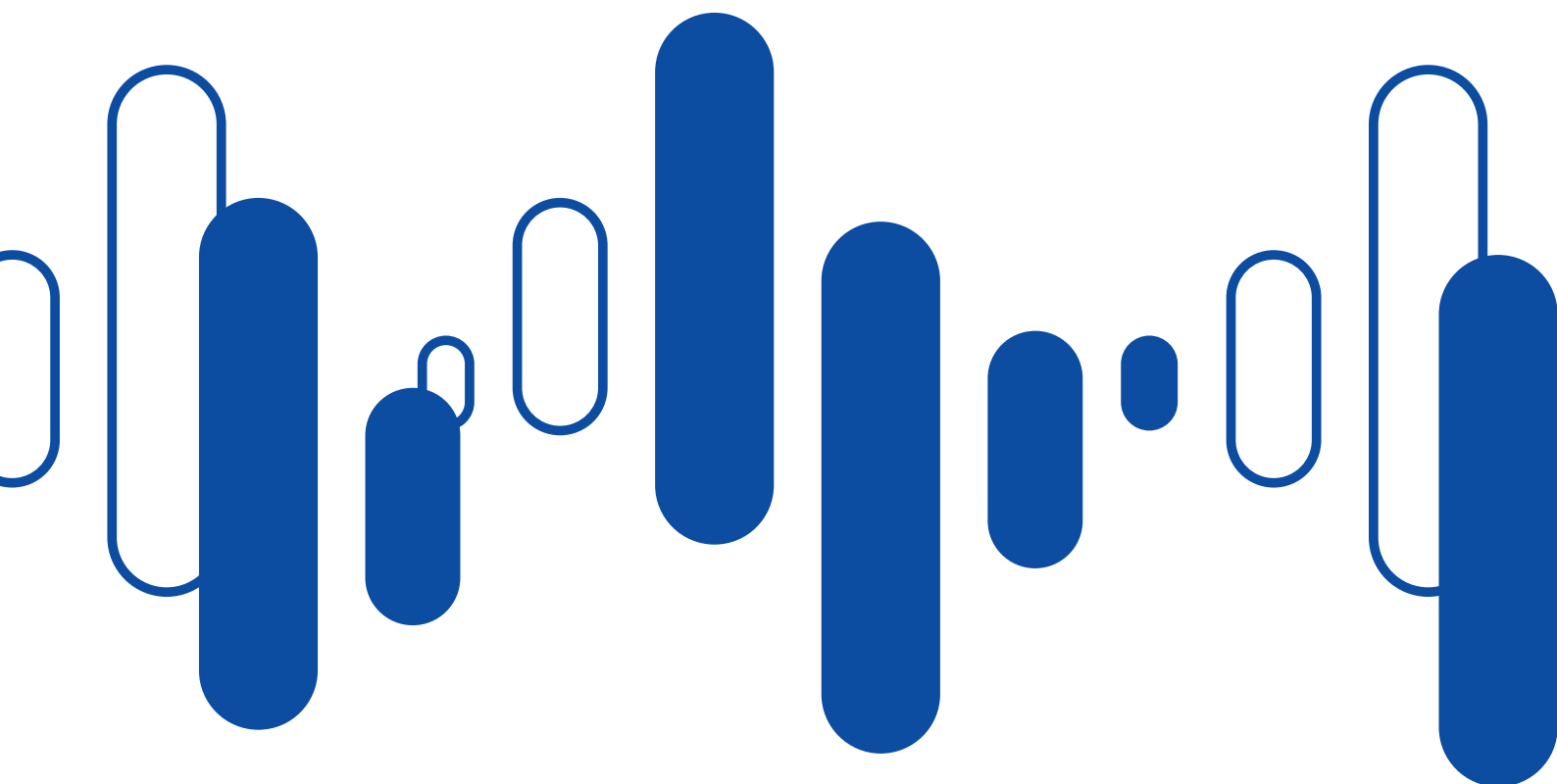
nødvendige kapital er tilgængelig til dækning af alle risici i forretningens strategiske planlægningshorisont.

Som en del af risiko- og kapitalforvaltningsprocesserne, udfører NLP-DK en række stresstest og scenarieanalyser. Resultaterne viser, at NLP-DK har en stærk kapitalposition og er modstandsdygtig overfor selv alvorlige stressscenarier.

Med en solvensgrad på 172% ved udgangen af 2016, har NLP-DK et komfortabelt kapitalniveau til dækning af solvenskapitalkravet.

I november 2016 blev det meldt ud, at den kundejede Foreningen NLP ville købe 25 pct. af aktiekapitalen i NLP-DK – dermed blev alle NLP-DK's godt 300.000 kunder automatisk medejere af deres pensionsselskab. Transaktionen blev gennemført den 10. januar 2017.

A Virksomhed og resultater

A Virksomhed og resultater

Det er NLP-DK's vision at skabe værdi for kunderne og være tilgængelig, når kunderne har brug for det - både digitalt og personligt.

Følgende begivenheder i 2016 skal fremhæves:

- I februar implementerede NLP-DK et nyt policeadministrationssystem: N16. Sidenhen er N16 blevet forbedret yderligere, og NLP-DK har forberedt sig på en løbende migrering af policer fra de gamle systemer til N16
- Samtidig med implementeringen af N16 lancerede NLP-DK det nye produkt HøjrentePension
- Foreningen NLP afholdt sit første valg, hvor 50 medlemmer blev valgt til repræsentantskabet. Foreningen NLP indstiller to medlemmer til NLP-DK's bestyrelse. I november blev det desuden offentliggjort, at Foreningen NLP ville købe 25 % af aktierne i NLP-DK, hvilket gør kunderne til medejere af selskabet
- NLP-DK udviklede sin første mobilapplikation. Applikationen giver kunderne et overblik over deres pensionsopsparring, indbetalinger og afkast
- Finanstilsynet godkendte "DinKapital" som et kapitalelement. Fra og med 1. januar 2017 vil det være muligt for de første kunder at placere en del af opsparingen i NLP-DK som efterstillet kapitalindskud (DinKapital) til en passende rente
- NLP-DK implementerede en ny 3-årig strategi, som fokuserer på at styrke kunderelationer, øge tilgængeligheden via bl.a. digitale tilbud samt forenkle forretningen, hvilket sker ved implementering og flytning til N16

A1 Virksomhed

Juridisk struktur i NLP-DK

NLP-DK er et dansk livsforsikrings-selskab, som har tilladelse fra Finanstilsynet til at drive forsikringsvirksomhed. NLP-DK har 25 datterselskaber – alle inden for fast ejendom. Hvert enkelt datterselskab samt fordeling af ejerskabet i procent vises i bilag 2.

NLP-DK er en del af NLP-koncernen. NLP-DK's placering under Nordea Bank AB (publ) og som en del af NLP-koncernen vises i figur A1.1. Foreningen NLP ejer 25% af NLP-DK.

NLP-DK er den tredjestørste kommercielle pensionsudbyder i Danmark med en samlet forvaltet kapital på 166,4 mia. kr. og bruttopræmier på 15,7 mia. kr. pr. 31. december 2016.

Forretningen

NLP-DK's udbud af produkter omfatter en bred vifte af livsforsikrings- og pensionsprodukter, som tilbydes til både firmakunder og individuelle kunder. Produkterne formidles både gennem interne salgskanaler i NLP-DK, Tryg Forsikring A/S, Nordea Denmark A/S (filial til Nordea Bank AB (publ)) samt alle større forsikringsmæglere i landet.

Udvalgte nøgletal for NLP-DK vises i tabel A1.1. Både den forvaltede kapital og bruttopræmieindtægten steg i 2016 med henholdsvis 7% og 17%.

I overensstemmelse med NLP-DK's strategiske fokus steg markedsrenteprodukternes andel af bruttopræmierne og den forvaltede kapital i 2016.

Tabel A1.1 Nøgletal for NLP-DK

DKKt	31. dec. 2016	31. dec. 2015	Ændring
Forvaltet kapital	166 399 140	155 989 165	7%
Bruttopræmier i alt	15 685 824	13 431 894	17%
Gennemsnitsrenteprodukter	3 469 239	3 973 594	-13%
Markedsrenteprodukter	12 111 145	9 346 885	30%
Øvrige livsforsikringsprodukter	0	0	0%
Syge- og ulykkesforsikring	105 440	111 415	-5%
Ordinært resultat	1 237 556	492 819	151%

Væsentlige begivenheder

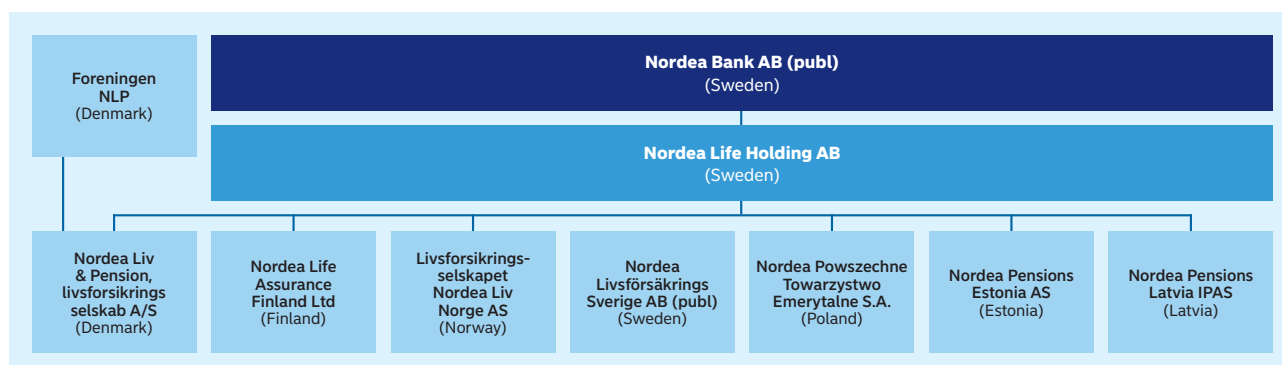
I november 2016 blev det meddelt, at den kundejede Foreningen NLP (senere navngivet Norliv) ville købe 25 % af aktiekapitalen i NLP-DK, hvilket åbnede op for en enestående mulighed for at fremme de fælles interesser mellem kunderne og selskabet. Finanstilsynet godkendte transaktionen 22. december 2016, hvorefter den blev gennemført 10. januar 2017.

Tilsynsmyndighed og ekstern revision

NLP-DK er et datterselskab under NLH AB, som ligger i Sverige. Finanstilsynet¹ fører tilsyn med NLP-DK, hvorimod Finansinspektionen² (den svenske ækvivalent til Finanstilsynet) fører tilsyn på koncernniveau med NLH AB.

PwC³ er NLP-DK's eksterne revisorer. Erik Steiner Jørgensen og Per Rolf Larssen er de ansvarshavende revisorer.

Figur A1.1 Juridisk struktur i Nordea Life & Pensions pr. 10. januar 2017

A2 Forsikringsresultater

NLP-DK's produkter kan inddeles i følgende grupper: Gennemsnitsrenteprodukter, markedsrenteprodukter, syge- og ulykkesprodukter og øvrige livsforsikringsprodukter. Gennemsnitsrenteprodukter omfatter Pension med gennemsnitsrente og HøjrentePension. Markedsrenteprodukter omfatter Link-Pension, Vækstpension og Livrente+ Invest. Syge- og ulykkesforsikring omfatter rene risikodækninger. Øvrige livsforsikringsprodukter indeholder en mindre forretningsenhed med livrente under udbetaling uden ret til bonus og Forenede Gruppeliv (FG).

Risiko- og opsparingspræmier samt indskud til selskabet er indeholdt i bruttopræmierne i tabel A2.1. Gennemsnitsrenteprodukter er for en stor dels vedkommende en bestand i afløb, og derfor er forsikringsydelse højere end præmierne. Det modsatte er tilfældet for bestanden i markedsrente, som er i høj vækst.

I overensstemmelse med selskabets strategi steg bruttopræmierne for markedsrenteprodukterne i 2016, mens bruttopræmierne for gennemsnitsrenteprodukterne faldt. Sammenlagt steg bruttopræmieindtægten med 17 % i forhold til 2015 fordelt på en stigning i løbende præmier på 9,6 % og indskud på 27,1 %.

De samlede forsikringsydelse faldt med 7,9 % i forhold til 2015. Overførsel af reserve ud af selskabet (genkøb) er indeholdt i forsikringsydelse. Den primære grund til nedgangen i forsikringsydelse og omkostninger, er faldet i overførsler ud af selskabet. Omkostningsprocent af præmier faldt til 4 % i 2016 fra 4,7 % i 2015.

A3 Investeringsresultater

I 2016 kom 2/3 af investeringsafkastet fra obligationer og andre renteinstrumenter som følge af faldende renter hen over året med kursgevinster som følge. Det resterende afkast stammede primært fra aktier (noterede aktier og private equity fonde) samt fast ejendom. Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed omfatter interne omkostninger, men primært omkostninger til eksterne porteføljeformidlere. Se specifikation af gevinster og tab i tabel A3.1. NLP-DK havde ingen gevinster eller tab indregnet direkte på egenkapitalen i 2016.

Securitisering

NLP-DK investerer ikke direkte i securitiserede kreditstrukturer, men investerer i securitisationer hos fire forskellige kreditforvaltere. To af de fire fonde er ved at blive afhændet.

A4 Resultater af andre aktiviteter

Der har ikke været anden form for væsentlige indtægter eller udgifter i forbindelse med forsikrings- eller genforsikringsvirksomhed i NLP-DK i rapporteringsperioden.

A5 Andre oplysninger

Der er ikke yderligere information, som bør fremlægges hvad angår selskabet og dets resultater.

Tabel A2.1 Forsikringsresultater

DKKt	Gennemsnitsrenteprodukter	Markedsrenteprodukter	Syge- og ulykkesforsikring	Øvrige livsforsikringsprodukter	2016 i alt	2015 i alt
Bruttopræmier	2 659 571	12 093 365	105 440	827 448	15 685 824	13 431 894
Forsikringsydelse og omkostninger	7 117 408	5 492 950	164 563	807 817	13 582 737	14 560 487

Tabel A3.1 Gevinster og tab i rapporteringsperioden

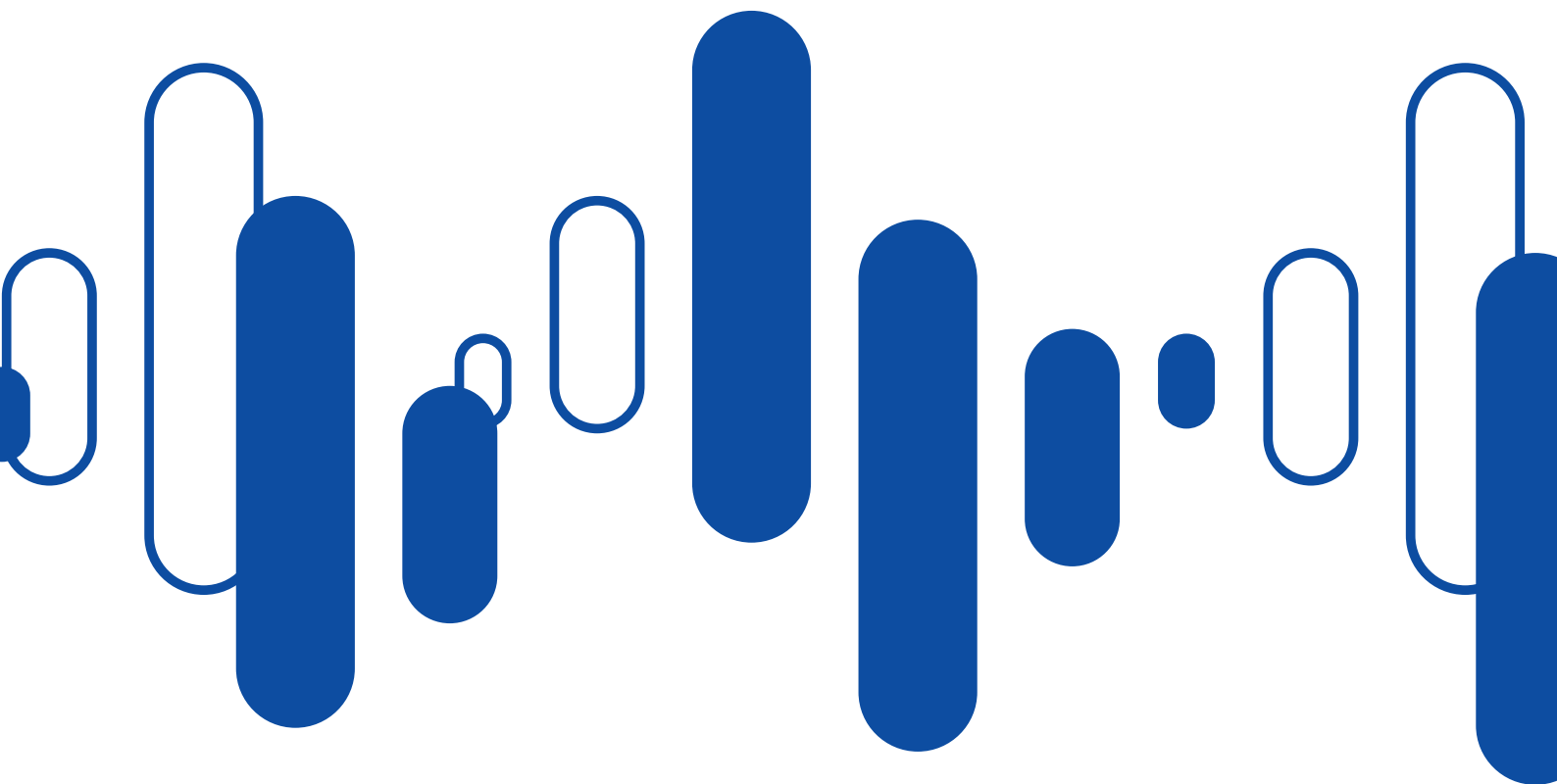
DKKt	Rente	Aktieudbytte	Realiserede kursreguleringer	Urealiserede kursreguleringer	I alt
Investeringsafkast 2016					
Obligationer	1 477 212	0	332 765	1 992 832	3 802 808
Aktier	0	1 872 582	-514 033	1 483 106	2 841 655
Derivater:					
Kredit	-2	0	0	8	6
Obligationer	56 029	0	8 295 049	-6 187 731	2 163 347
Aktier	0	0	-90 867	-48 849	-139 717
Valuta	-27 795	0	-371 269	154 869	-244 195
Fast ejendom	0	0	0	0	838 000
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	0	0	0	0	-325 000
I alt	1 505 444	1 872 582	7 651 644	-2 605 766	8 936 904

1) Finanstilsynet, Århusgade 110, 2100 København Ø. E-mail: finanstilsynet@ftnet.dk, Telefon: 33 55 82 82.

2) Finansinspektionen, Box 7821, SE-103 97 Stockholm, Sweden, Brunngatan 3, Stockholm, E-mail: finansinspektionen@fi.se Telefon: +46 8 408 980 00.

3) PriceWaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, Strandvejen 44, 2900 Hellerup, Telefon: 39 45 39 45.

B Ledelsessystem

B Ledelsessystem

B1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet

Overordnet ledelse i NLP-DK

NLP-DK reguleres overordnet af Nordeas gruppepolitikker, NLP politikker, -instruktioner og –vejledninger samt supplerende politikker, retningslinjer, processer og funktionsbeskrivelser vedtaget i NLP-DK.

NLP-DK er en separat juridisk enhed i Nordeakoncernen. Der er truffet beslutning på Nordea gruppeniveau om at etablere en ensartet regulering på tværs af koncernselskaberne. Som følge heraf er Nordea koncerndirektiver og –politikker blevet vedtaget af bestyrelserne i de underliggende selskaber. Bestyrelsen i NLP-DK har vedtaget koncerndirektiverne og –politikkerne i det omfang, det er foreneligt med den finansielle regulering af liv- og pensionselskaber i Danmark.

Bestyrelsen

Bestyrelsen i NLP-DK har ansvar for etablering og overvågning af en robust og fyldestgørende ledelsesstruktur, og for at sikre tilstedeværelsen af et effektivt risikostyringssystem og kontrol-setup.

Bestyrelsen påser, at NLP-DK's organisationsstruktur er velstruktureret og gennemskuelig med en klar fordeling af opgaver og ansvarsområder, hvilket medvirkende til at sikre en sund og effektiv ledelse der understøtter effektivitet i finanstilsynets tilsynsaktiviteter. Herudover sikrer bestyrelsen, at NLP-DK's organisering i tilstrækkelig grad underbygger et tilfredsstillende kontrolmiljø, hvad angår regnskaber, kapitalforvaltning og den finansielle position i al almindelig.

I overensstemmelse med reguleringen har bestyrelsen ansat en intern revisionsansvarlig, der samtidig er ansvarlig for den interne auditfunktion, samt en ansvarshavende aktuar, som leder aktuarfunktionen.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg bl.a. med fokus på regnskabsaflæggelsesprocessen. Revisionsudvalgets arbejde er beskrevet i et kommissorium der er vedtaget af bestyrelsen. Kommissoriet for revisionsudvalget revurderes årligt.

Bestyrelsen har ansat direktionen. For at sikre en klar fordeling af opgaver og ansvarsområder mellem bestyrelsen og direktionen, har bestyrelsen fastsat og godkendt en direktionsinstruks. Instruksen præciserer de ansvarsområder og forpligtelser, som direktionen varetager i forhold til bestyrelsen.

Direktion

Direktionen forestår den daglige ledelse af NLP-DK og skal blandt andet sikre, at de af bestyrelsen vedtagne politikker og retningslinjer implementeres i den daglige drift. Direktionen udgøres af en CEO og en COO.

CEO'en er overordnet ansvarlig for:

- Salg, Produkter og Kommunikation
- Kundeservice
- Finansiell styring
- HR

CEO'en suppleres af COO'en (Chief Operating Officer), som har følgende ansvarsområder:

- Risikostyring
- Investering
- IT
- Business transformation
- Digital udvikling
- Compliance

Fordelingen af ansvarsområder illustreres i figur B1.2.

Nøglefunktioner

Nøglefunktionerne Risikostyringsfunktionen, Compliancefunktionen og Aktuarfunktionen er alle en integreret del af NLP-DK's organisation.

Organisatorisk refererer CRO (Chief Risk Officer) til COO, CO (Compliance Officer) refererede i 2016 til COO, mens den ansvarshavende aktuar refererer til CFO (Chief Financial Officer).

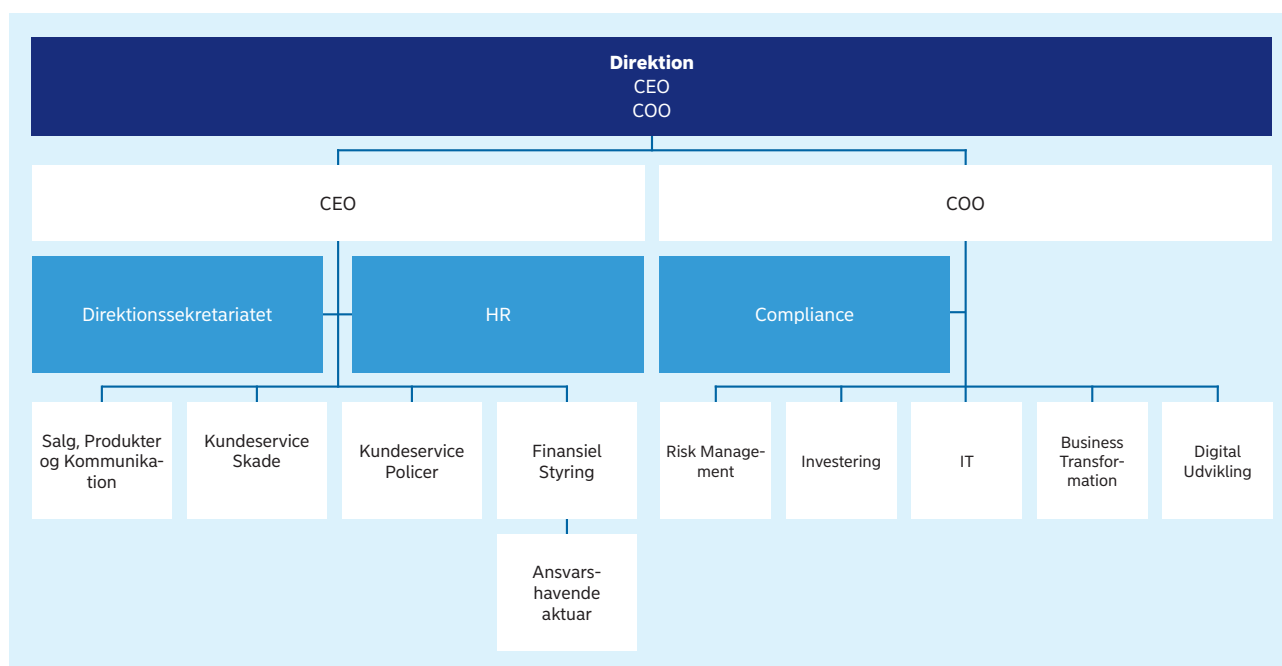
CRO, CO og den ansvarshavende aktuars uafhængighed sikres af dualreferencer til henholdsvis NLP-koncernens CRO, NLP-koncernens CO samt bestyrelsen i NLP-DK.

I NLP-DK er intern auditfunktion outsourcet til og udføres af Nordeakoncernens interne revision (Nordea Group Internal Audit).

Roller og ansvar for nøglefunktionerne er beskrevet i afsnit B3–B6.

Figur B1.2 NLP-DK organisation

Organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer i 2016

Følgende ændringer i ledelsesstrukturen er foretaget:

- Ny COO, Lene Østerberg, startede 1. januar 2016
- Ny afdeling, Investment Operations, blev etableret 1. marts 2016
- Nye afdelinger, Business Transformation og Digital Udvikling, blev etableret 1. december 2016

Aflønning

Bestyrelsen i Nordea Bank AB (publ) træffer beslutning om koncernens fælles aflønningspolitik ud fra en analyse af adgangen til at påvirke koncernens risikoprofil. Bestyrelsen sikrer, at politikken tages i anvendelse og gennemføres som foreslået af bestyrelsens løn- og vederlagsudvalg. Aflønningspolitikken er vedtaget af bestyrelsen i NLP-DK.

NLP-DK har ingen yderligere politikker vedrørende vederlag og aflønning.

Aflønningspolitikken understøtter NLP-DK's mulighed for at ansætte, udvikle og bevare højt motiverede, kompetente og resultatorienterede medarbejdere. NLP-DK tilbyder en konkurrencedygtig lønpakke, omend den ikke er markedsledende.

I NLP-DK anerkendes vigtigheden af at have en på samme tid velafbalanceret og varieret aflønningsstruktur, som tager udgangspunkt både i forretningens behov og behovet for at fremme en sund og effektiv risikostyring og som samtidig ikke tilskynder til for stor risikoappetit eller modarbejdelse af NLP-DK's interesser på længere sigt. NLP-DK anvender følgende elementer f.s.v.a. aflønning:

- Overskudsdeling har til formål at tilskynde til værdiskabelse hos kunder og aktionærer og tilbydes til alle medarbejdere. Resultatkriterierne for 2016 afspejler Nordeakoncernens langsigtede mål: Risikobaseret kapitalforrentning, egenkapitalforrentning og kundetilfredshed.
- Engangsvederlag kan gives til medarbejdere, som leverer en præstation, der går ud over det krævede eller forventelige, eller det kan gives i forbindelse med tidsbegrænset projektarbejde.
- Variable lønde dele tilbydes udvalgte ledere og specialister, som anerkendelse af gode resultater. Individuelt resultat bedømmes ud fra en række forudbestemte finansielle og ikke-finansielle succeskriterier.
- Executive Incentive Programme kan tilbydes med henblik

på at ansætte, motivere og fastholde udvalgte ledere og nøglepersoner. Det har til hensigt at anerkende resultater og præstationer. Ordningen indeholder forudbestemte finansielle og ikke-finansielle succeskriterier på følgende niveauer: Koncern, forretningsområde/koncernfunktion/afdeling og enhed/individuet.

NLP-DK's pensionsordning og øvrige forsikringer sikrer medarbejdere en passende dækning i tilfælde af akut sygdom, invaliditet eller død samt en pensionsdækning, som sikrer en passende levestandard når medarbejderen når sin pensionsalder.

Aflønningspolitikken inkluderer ikke yderligere tillægspension eller ordninger om tidlig pensionering for medlemmer af bestyrelsen eller for andre nøglepersoner.

B2 Egnetheds- og hæderlighedskrav

NLP-DK efterlever kravene til egnethed og hæderlighed fastlagt af Nordeakoncernen og beskrevet i politikken om udvælgelse og vurdering af egnethed af direktionen, afdelingsdirektører og nøglepersoner samt i overensstemmelse med specifikke krav beskrevet i vejledningen om egnethed og hæderlighed i Nordea Life & Pension.

For at opfylde kravene til egnethed og hæderlighed skal en person besidde og udvise de egenskaber, der skal til for at kunne udføre opgaverne samt påtage sig det ansvar, der ligger i vedkommendes funktion i selskabet. Disse egenskaber relaterer sig til den integritet, der udvises i personlig adfærd og forretningsadfærd, sund dømmekraft og tilstrækkelig viden, erfaring og faglige kvalifikationer.

Vurderingsproceduren for om personen er egnet omfatter en vurdering af personens faglige og formelle kvalifikationer, viden og relevant erfaring inden for forsikringsbranchen, anden finansiell virksomhed eller anden virksomhed. I vurderingen skal der indgå overvejelser om de opgaver, som tildeles til personen, samt – hvor det er relevant – vedkommendes erfaring inden for forsikring, økonomi, regnskab, aktuarvidenskab og ledelse.

Vurderingsproceduren for om personen er hæderlig omfatter en vurdering af personens ærlighed og omdømme, herunder økonomisk integritet, hvilket baseres på dokumentation i forhold til personlig adfærd og forretningsadfærd inklusiv

eventuelle kriminelle, økonomiske eller tilsynsmæssige forhold, som er relevante for formålet med vurderingen.

Disse vurderinger udføres som led i ansættelsesprocessen, der gennemføres i overensstemmelse med Nordeas ansættelsespolitik. Vurderingerne sker desuden løbende som en del af medarbejdernes årlige medarbejderudviklingssamtale med nærmeste leder.

B3 Risikostyringssystem, herunder vurderingen af egen risiko og solvens

Overordnet risikostyrings- og kontrolsystem

I NLP er risikostyring og kapitalforvaltning reguleret af principper og procedurer, som fremgår af politikker, instruktioner og vejledninger, der gælder i hele organisationen. NLP-DK og de andre selskaber i NLP er i kraft af selskabsstrukturen underlagt samme interne kontrol- og risikostyringssystem.

NLP's risikostyrings- og kontrolsystem reguleres overordnet af NLP's risikostyringsstrategi, NLP's risikostyringspolitik, NLP's ramme for risikoappetit og Nordeas koncerndirektiver. Operationelt er dette forankret via risiko- og kapitalforvaltningsprocesser, løbende rapporter til interessenter samt supplerende vejledninger og dokumentation.

Herudover har NLP-DK en række lokale politikker, fx risikostyringspolitik og politik for intern kontrol i NLP-DK for at kunne opfylde de danske krav i "Bekendtgørelse om ledelse og styring af forsikringselskaber m.v."

NLP's risikostyringssystem og interne kontrolsystem er understøttet af Nordeakoncernens interne kontrolsystem – som beskrevet i Nordeakoncernens politik for intern kontrol. Dette omfatter principper for kontrolmiljøet, som forretningen opererer i, inklusiv en klar og gennemskuelig organisationsstruktur, funktionsadskillelse og anvendelse af 4-øjne principet. Det interne kontrolsystem er yderligere beskrevet i afsnit B4.

Risikokultur

NLP-DK overholder Nordeakoncernens interne kontrolsystem ved at angive klare roller og ansvar samt bevare en gennemsigtig ledelsesstruktur. NLP-DK har forpligtet sig til at sørge for en sund risikokultur for at understøtte en vellykket implementering af NLP's risikostyringsstrategi. Løbende medarbejderuddannelse, kommunikation og hensigtsmæssige incitamenter og anerkendelse er initiativer taget med henblik på at understøtte en sund risikokultur.

I overensstemmelse med Nordeakoncernens interne kontrolsystem er forretningen ansvarlig for sin egen daglige proaktive risikostyring. Dette indebærer også ansvar for at tage

emner op, hvor det er passende, samt for at operere inden for de aftalte risikorammer. Dette inkluderer indførelse og vedligeholdelse af effektive kontroller samt overvågning af disse kontroller.

Risikostyringsstrategi

NLP's risikostyringsstrategi er godkendt af bestyrelsen. Hovedprincipperne, som danner basis for NLP's risikostyringsstrategi, er:

- At tage risici, som er inden for NLP's ramme for risikoappetit/-grænse/-budget under hensyn til afkast, og som kan kontrolleres, overvåges og indberettes. Risici som falder udenfor disse målsætninger skal undgås
- At have et sammenhængende og konsistent risikostyrings- og kontrolsystem
- At have en risikostyringsfunktion, der fungerer som risikopartner for forretningen
- At efterleve reguleringskrav, der influerer på styringen af risiko og kapital

Risikoappetit

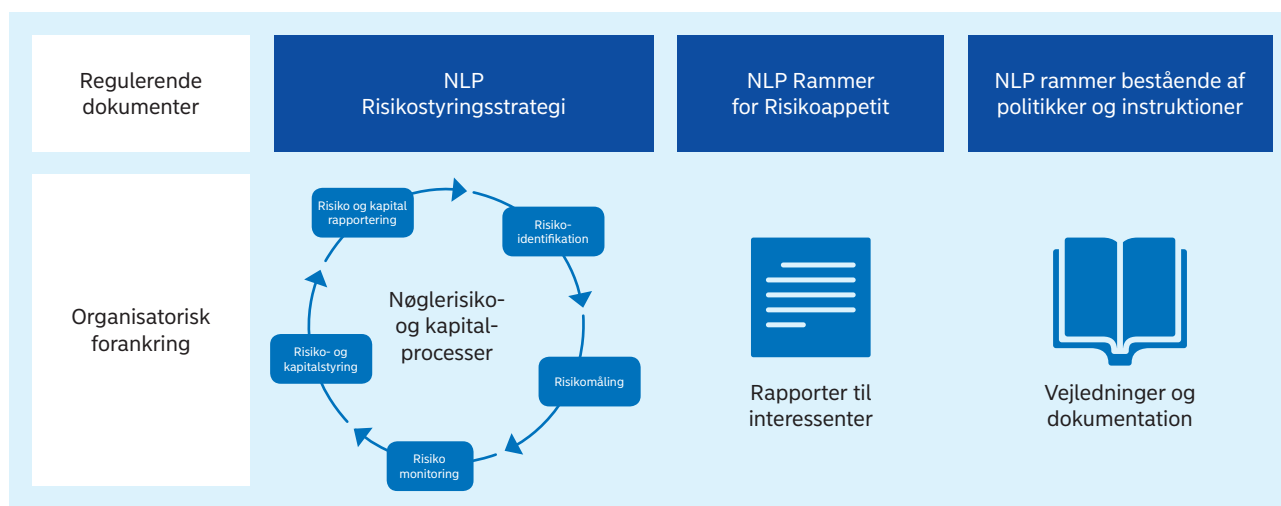
Bestyrelsen er ansvarlig for risikoappetitten i NLP-DK samt for at vedtage principper for, hvorledes risikoappetit bør styres.

NLP-DK's risikoappetit defineres på baggrund af forretningsstrategien og det tilgængelige kapitalgrundlag. Den vedtagne risikoappetit baserer sig på de vigtigste risici af relevans for NLP-DK og de er overordnet kategoriseret som: Finansielle risici, forsikringsmæssige risici, forretningsmæssige risici, operationelle risici, solvensrisici samt compliancerisici.

For hver type risiko er der fastsat generelle rammer og udnyttelse, som afspejler NLP-DK's risikoappetit.

Rammerne for risikoappetit opdateres mindst én gang årligt for at sikre, at rammerne i risikostyringsstrategien til stadighed er tilstrækkelige og effektive.

Figur B3.1 NLP's risikostyrings- og internt kontrolsystem

Risikostyringsprocessen

NLP-DK har indført en konsekvent og sammenhængende risiko- og kapitalstyringsproces, som inkluderer aktiviteter til identifikation, måling, overvågning, styring og rapportering af risici såvel som konsekvenser for kapitalgrundlaget.

Risikoidentifikation

Risikoidentifikation er forankret i forretningen og risici identificeres gennem top-down og bottom-up processer. Som en del af top-down vurderes nye og strategiske risici. Bottom-up processer inkluderer blandt andet forretningens egen vurdering af risikobilledet (Risk & Control Self-Assessment (RCSA)) og andre risikovurderingsprocesser.

Risikomåling

Risikomåling udføres kvantitativt og/eller kvalitativt for at vurdere de enkelte risici. Af metoder til måling af risici kan nævnes:

- Analyse af eksponering
- Stress- og følsomhedsanalyser
- Ekspertvurderinger
- Fremadrettede vurderinger

Risikomonitoring

Risici monitoreres med udgangspunkt i risikoappetit og fastsatte rammer.

Risikostyring

Risici styres på alle niveauer af organisationen både gennem strategisk beslutningstagning og gennem daglig ledelse af virksomheden. De identificerede risici kan accepteres på det eksisterende niveau eller risici kan forsøges elimineret enten ved at fjerne årsagen til den pågældende risiko eller ved at træffe foranstaltninger, som fx genforsikring eller afdækning, der kan dæmpe effekten, hvis risikoen forekommer.

Risikorapportering

Risikorapportering sker regelmæssigt for at understøtte de forretningsmæssige beslutninger, og med henblik på at monitorere de risici som virksomheden påtager sig. Frekvensen af rapporteringen varierer fra ugentlige rapporter til årlige rapporter. Modtagerne afhænger af rapporternes indhold. Modtagerne er typisk bestyrelse, direktion og tilsyn.

Beslutningsrammer for risici og kapital

ALM (Asset Liability Management) firkanten, se figur B3.2, er nøglen til NLP's risikostyring af de daglige aktiviteter. ALM firkanten opstiller diverse betragtninger, der skal afvejes i forretningsbeslutningerne i NLP-DK på såvel kort sigt som på lang sigt – herunder konkurrencedygtighed, lovkrav, rentabilitet og kapitalbehov (inklusive økonomisk værdi og lovgivnings-/solvenskapitalkrav).

Solvenskapitalkrav - Partiel intern model

Bestyrelsen i NLP-DK besluttede i 2015 at ansøge om at kunne anvende en partiel intern model for levetid under Solvens II. Finanstilsynet godkendte ansøgningen i oktober 2015.

Selskabet anvender en partiel intern model for undermodul levetidsrisiko under hovedmodul for livsforsikringsrisici til at beregne solvenskapitalkravet.

Formålet med den partielle interne model er at opnå et levetidsstød, der bedre end standardmodellen fanger den risiko for levetidsforbedringer, der karakteriserer NLP-DK's bestand. Det beregnede stød til levetidsrisikoen er kalibreret til sikkerhedsniveauet under Solvens II svarende til en 200-årsbegivenhed.

I fastsættelsen af selskabets politikker sikrer bestyrelsen, at levetidsmodellen forankres på bestyrelsesniveau. Bestyrelsen har blandt andet behandlet og besluttet en valideringspolitik, hvori selskabets politik for valideringer i forbindelse

med anvendelse af en partiel intern model for levetid under Solvens II er fastlagt. Bestyrelsen har i den forbindelse også modtaget uddannelse, der sikrer, at bestyrelsen har en god forståelse af den partielle interne model.

Figur B3.2 ALM firkanten

Bestyrelsen har uddelegeret ansvaret vedrørende den partielle interne model til direktionen, der varetager den daglige ledelse. Uddelegeringen af ansvaret vedrørende den partielle interne model sker blandt andet gennem risikostyringspolitikken, modelændringspolitikken, valideringspolitikken samt andre relevante politikker og retningslinjer. Direktionen sikrer, at der er passende administrative procedurer på plads og informerer bestyrelsen i tilfælde af, at der skal træffes beslutninger vedrørende brugen af den partielle interne model.

Det er risikostyringsfunktionen, der har ansvaret for, at valideringer af levetidsmodellen bliver gennemført i overensstemmelse med valideringspolitikken. Risikostyringsfunktionen evaluerer løbende og minimum én gang årligt valideringspolitikken. Dette vil bl.a. ske på baggrund af en gennemgang af årets validering. Den ansvarlige for risikostyringsfunktionen kan i den forbindelse stille forslag til bestyrelsen om ændringer af valideringspolitikken.

I NLP-DK har risikostyringsfunktionen besluttet at uddelegere selve arbejdet med drift, modellering og validering til afdelingen Finansiel Styring. Risikostyringsfunktionen bibeholder stadig det overordnede ansvar.

Der har ikke været nogen væsentlige ændringer i ledelsessystemet for den interne model i regnskabsperioden.

Konklusionen på sidste valideringsproces var, at den partielle interne model stadig passer på selskabets risikoprofil, og at valideringerne ikke gav anledning til en modelændringsindstilling. Resultaterne er blevet præsenteret for både bestyrelse og direktion.

Mere information angående den partielle interne model kan findes i afsnit E4.

Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktion er en nøglefunktion under Solvens II. Sammenhæng og overensstemmelse i rammerne for risikostyring og metodik i NLP sikres gennem et CRO-forum. Formålet med CRO-forummet er beskrevet i kommissoriet for CRO-forummet.

Den lokale risikostyringsfunktion bidrager med risikoinput til forretningsbeslutningerne gennem diverse beslutningsfora såvel som til bestyrelsen med uafhængig rådgivning omkring risici.

Risiko- og kapitalstyring

Formålet med kapitalstyringsprocessen (se figur B3.3) er at sikre, at NLP-DK har tilstrækkeligt med kapital til at dække alle risici i løbet af selskabets planlægningsperiode, herunder

i stressituationer. Kapitalniveauet skal være tilstrækkeligt set fra en intern og lovmæssig synsvinkel.

Kapitalplanlægningen baseres på nøgleelementer i NLP-DK's forretningsplan/budgetfremskrivninger. En aktiv kapitalplanlægningsproces sikrer, at NLP-DK er forberedt på at sørge for den nødvendige kapital – uanset den økonomiske situation, indførelse af nye regler om kapitalgrundlag eller imødekommelse af strategiske og forretningsmæssige målsætninger. Processen dækker eksponering mod makroøkonomiske, forretnings- og nye risici.

Vurderingen af NLP-DK's egne solvenskapitalbehov er baseret på:

- NLP-DK's risikoprofil sammenlignet med standardformlens underliggende antagelser
- Områder, som NLP-DK's solvenskapitalkrav, der er baseret på standardformlen (bortset fra levetidsrisiko), ikke har taget højde for

NLP-DK's kapitalpolitik fastsætter blandt andet ønsket kapitalniveau i NLP-DK. Den nuværende kapitalposition og kapitalpolitik beskrives i afsnit E.

Resultatet af kapitalstyringsprocessen medtages i risiko- og kapitalrapporten ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), som indsendes til Finanstilsynet.

Frekvens og tidsplan for ORSA rapporten

ORSA rapporten udarbejdes minimum en gang årligt og sendes til behandling og godkendelse i Nordea Liv & Pensions bestyrelse. Når ORSA rapporten er godkendt af bestyrelsen skal den senest 2 uger herefter sendes til Finanstilsynet.

De omstændigheder, som kan udløse behovet for en ekstra ORSA-rapport, er beskrevet i NLP's ORSA-politik.

For hver bestyrelsesgodkendt ORSA skal der udarbejdes:

- En intern rapport til relevante medarbejdere, der indeholder information om vurderingens resultater, konklusioner og andre relevante informationer
- CRO's rapport til direktionen om virksomhedens risikostyring

Roller og ansvar i ORSA-processen

Bestyrelsen bidrager aktivt til risiko- og kapitalstyringen af NLP-DK, herunder at identificere risici, udfordre resultater og sikre, at resultater og konklusioner dokumenteres og kommu-

nikeres til forretningen. Bestyrelsens aktiviteter, som har forbindelse til risiko- og kapitalprocesserne samt NLP's risikostyringssystem og kontrolsystem, dokumenteres yderligere i bestyrelsens årshjul.

Ved at vurdere mulige trusler mod virksomheden samt strategiske scenarer, bidrager forretningsområderne til fastlæggelsen af, hvilke scenarier som bør analyseres.

B4 Internt kontrolsystem

NLP-DK's interne kontrolsystem er overordnet reguleret i politikken "Nordea Policy for Internal Control of the Nordea Group". En supplerende politik i NLP-DK sikrer efterlevelsen af reglerne i "Bekendtgørelse om ledelse og styring af forsikringselskaber".

"The Nordea Policy for Internal Control" definerer de grundlæggende elementer i intern kontrol, som består af det interne kontrolsystem, kontrolmiljøet og kontrolprocesserne. Komponenterne i det interne kontrolsystem er:

- Kontrolmiljø
- Risikovurdering
- Kontrolaktiviteter
- Information og kommunikation
- Monitorering (inklusive rapportering af konklusioner)

Intern kontrol omfatter principperne for det kontrolmiljø, hvori forretningen opererer – inklusiv en klar og transparent organisationsstruktur, passende funktionsadskillelse og anvendelse af fire-øjne-princippet.

Som led i et effektivt ledelsessystem efterlever NLP-DK en ledelsesmodel med tre forsvarslinjer, som udgør grundlaget for en klar fordeling af roller og ansvar i organisationen.

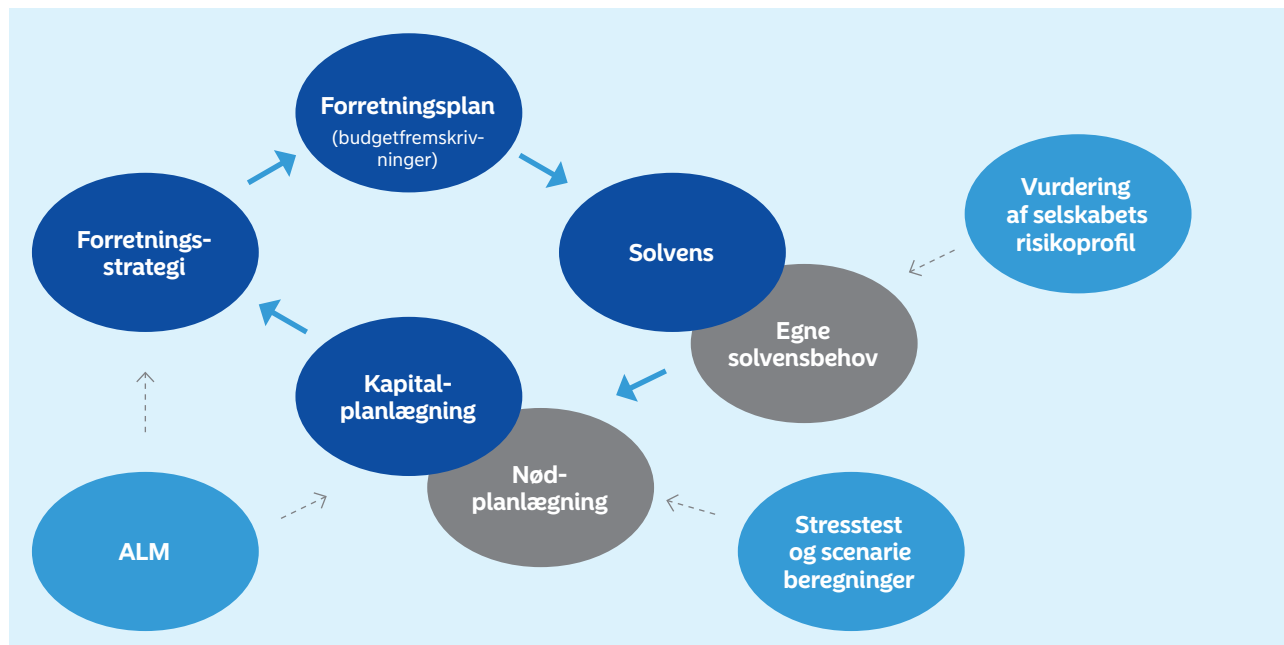
Den første forsvarslinje varetages af forretningen. Den anden forsvarslinje varetages af følgende funktioner: Risikostyringsfunktionen, Compliancefunktionen og aktuarfunktionen. Den tredje forsvarslinje varetages af intern revision, Group Internal Audit (GIA).

Compliancefunktioner

Compliancefunktionen i NLP-DK er en uafhængig nøglefunktion underlagt Solvens II-kravene, men er samtidig organiseret som en integreret del af Compliancefunktionen i Nordea gruppen (Group Compliance).

Formålet med compliancefunktionen er at tilføje værdi til NLP-DK og forretningens interesser ved at tilvejebringe

Figur B3.3 Kapitalstyringsproces

Figur B4.1 Forsvarslinjer i NLP-DK

Første forsvarslinje	Anden forsvarslinje	Tredje forsvarslinje
<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig for egen risikostyring og for at drive forretningen i overensstemmelse med de vedtagne rammer for intern kontrol og risikostyring og indenfor de vedtagne grænser for risikotagning. • Dette omfatter identificering, vurdering, kvalitetssikring og rapportering af anliggender relateret til alle materielle finansielle og ikke-finansielle risici. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uafhængig kontrol og risikofunktioner med formål og mandat til at støtte og udfordre første forsvarslinje i identificering og ledelse af risici og compliance. • Ansvarlig for at sørge for rammer og processer til intern kontrol, risikostyring og compliance. • Funktionerne skal desuden efterprøve: Forretningens effektivitet og udbytte, forsvarlig forretningsførelse, pålidelighed af finansielle og ikke-finansielle rapporter eller offentliggjort information (både internt og eksternt); og sikre compliance med love, regler, krav fra tilisynsmyndigheder og Nordea's/NLP-DK's interne regler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intern revision v. Group Internal Audit (GIA) er en uafhængig og objektiv sikkerhedsskabende funktion, som støtter bestyrelsen i at værne om virksomhedens aktiver, omdømme og bæredygtighed. • GIA gør dette ved at vurdere hvorvidt alle væsentlige risici er identificeret og på passende vis rapporteret af ledelse og risikostyringsfunktionen til bestyrelsen sammen med en vurdering af, hvorvidt alle væsentlige risici er passende kontrolleret.

uafhængig risikovurdering baseret på efterlevelse af love, regler, forretningsprincipper, adfærdregulering, god forretningsskik og relaterede interne regler, som gælder i NLP-DK. Det sker ved at identificere compliance-risici og bidrage til en effektiv og udbytterig compliance-risikostyring hos de ansvarlige risikoejere i organisationen.

Den complianceansvarlige er ansat i NLP-DK, rapporterer funktionelt til NLP Holdings Complianceansvarlige og refererer til COO og NLP-DK's bestyrelse.

For at kunne udføre funktionen effektivt har Compliancefunktionen den nødvendige myndighed, ekspertise, de nødvendige ressourcer samt adgang til al relevant information. De ressourcer compliancefunktionen har til rådighed er fastsat ud fra selskabets størrelse og kompleksitet.

Compliancefunktionens ansvar er fastlagt i politikken "NLP compliance policy" og omfatter at identificere, vurdere, monitorere, kontrollere og rapportere selskabets compliance-risici. Politikken vedtages årligt af NLP-DK's bestyrelse.

Compliancefunktionen varetager sine forpligtelser gennem et antal kontrolprocesser:

- Identificere og formidle nye eller ændrede love og regler med sammenhæng til compliancerisici
- Vurdere hvorledes ændrede love og regler påvirker forretningen og evaluere den påtænkte reaktion herpå
- Sikre at politikker, guidelines og instruktioner er opdaterede og at afvigelse herfra imødegås på passende vis
- Identificere og vurdere aktualiserede og potentielt kommende compliancerisici
- Identificere behov for compliance træning og følge op på allerede tilrettelagt træning
- Rådgive om håndtering af aktuelle og potentielle fremtidige compliancerisici
- Monitorere compliance med relevant regulering og interne regler
- Ledere fyldestgørende ledelsesinformation
- Udvikle og udarbejde en risikobaseret compliance årsplan som afspejler de påkrævede ressourcer
- Monitorere hensigtsmæssigheden af forretningens compliance risiko-rammer og hertil relaterede målbilleder

B5 Intern auditfunktion

Den interne auditfunktion i NLP-DK står Nordeakoncernens interne audit for. Den interne auditfunktionens interne regler består af instruktionen for koncernens interne audit, metode-

beskrivelsen "Nordea way" og underbyggelse af standard arbejdsprocedurer.

I overensstemmelse med koncernens interne audits instruktion er formålet med den interne auditfunktion at understøtte ledelsen i sikring af organisationens aktiver, omdømme og bæredygtighed. Dette gør koncernens interne audit ved:

- At vurdere om alle væsentlige risici er fundet og hensigtsmæssigt indberettet af ledelsen og risikofunktionerne til bestyrelsen, komitéerne og direktionen
- At vurdere om alle væsentlige risici kontrolleres hensigtsmæssigt
- At tilskynde direktionen til at forbedre effektiviteten af ledelse, risikostyring og interne kontroller

Koncernens instruktion for intern audit er vedtaget af bestyrelsen i NLP-DK og omfatter information om koncernens interne audits formål, omfang, organisation, myndighed, uafhængighed, faglig kompetence, fortrolighed, ansvar, indberetning og opfølgingsaktiviteter. Som beskrevet i instruktionen deltager koncernens intern audit-stab ikke i andre funktioners arbejde, i driftsaktiviteterne eller i arbejdet med at forberede og udvælge risikomodeler eller andre risikostyringsinstrumenter. Koncernens interne audits instruktion understøtter de obligatoriske internationale standarder "International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing" og "Code of Ethics", som er offentliggjort af "Institute of Internal Auditors".

B6 Aktuarfunktion

Den lokale aktuarfunktion reguleres af aktuarfunktionens retningslinjer. NLP-DK's aktuarfunktion arbejder tæt sammen med de andre aktuarfunktioner i NLP-koncernen, og erfaringsudveksler samt opbygger rammer til gavn for en effektiv aktuarfunktion. Koordination sker ved jævnlige møder mellem koncernens aktuarfunktion og NLP-DK's aktuarfunktion.

NLP-DK's aktuarfunktion er ansvarlige for en uafhængig vurdering af

- Beregning af solvenshensættelser, dvs. udarbejdelse af bedste skøn og forretningslogiske parametre for at sikre en fortsat overensstemmelse med reguleringen
- Police-/forsikringsstrategien og hvorledes den er forbundet med genforsikring og solvenshensættelsen
- Genforsikringsstrategien og –programmet samt hvorledes

de er forbundet til forsikringsvirksomhed og solvenshensættelsen

Aktuarfunktionen bidrager til risikostyringen med opdateringer af forudsætninger og parametre om den underliggende risiko. Ændringer i Solvens II-modellen rapporteres til aktuarfunktionen. Hvert år validerer aktuarfunktionen den partielle interne model med hensyn til levetid i beregningen af solvenskapitalkravet.

Mindst én gang om året skal aktuarfunktionen indberette sine konklusioner og anbefalinger til bestyrelsen. Aktuarfunktionens rapport omfatter alle væsentlige aktiviteter, der er foretaget af aktuarfunktionen siden sidste rapport. Rapporten indeholder resultater, beskrivelse af identificerede afvigelser samt en opfølgning på sidste års anbefalinger.

B7 Outsourcing

Outsourcing reguleres af "Nordea Sourcing Policy" og af "Group Outsourcing Guidelines for Nordea Life & Pensions". NLP-koncernens outsourcing retningslinjer gælder for alle outsourcingaftaler.

Retningslinjerne fastsætter principperne for:

- Vurdering af væsentligheden af outsourcete forhold
- Indhold af kontrakten med outsourcingpartnere
- Indberetning til tilsynsmyndigheden
- Overvågning af - og rapportering om – den outsourcete aktivitet

De kritiske og væsentlige funktioner, som NLP-DK har outsourcet til andre selskaber i Nordeakoncernen er:

- Porteføljeadministration og udvælgelsen af eksterne investeringsprodukter er outsourcet til Nordea Investment Management AB Danmark, en filial til Nordea Investment Management AB (hjemmehørende i Sverige)
- NLP-DK anvender Nordea Danmark, en filial til Nordea Bank AB (publ) (hjemmehørende i Sverige) som distributionskanal af individuelle pensionsordninger
- It-driftsfunktioner er outsourcet til Nordea Bank AB (publ)
- FACP (platform for bekæmpelse af finansiel kriminalitet) screening er outsourcet til Nordea Danmark, en filial til Nordea Bank AB (publ)
- Intern audit-funktion er outsourcet til Nordea Bank AB (publ)

De kritiske og væsentlige funktioner, som NLP-DK har outsourcet til andre parter er:

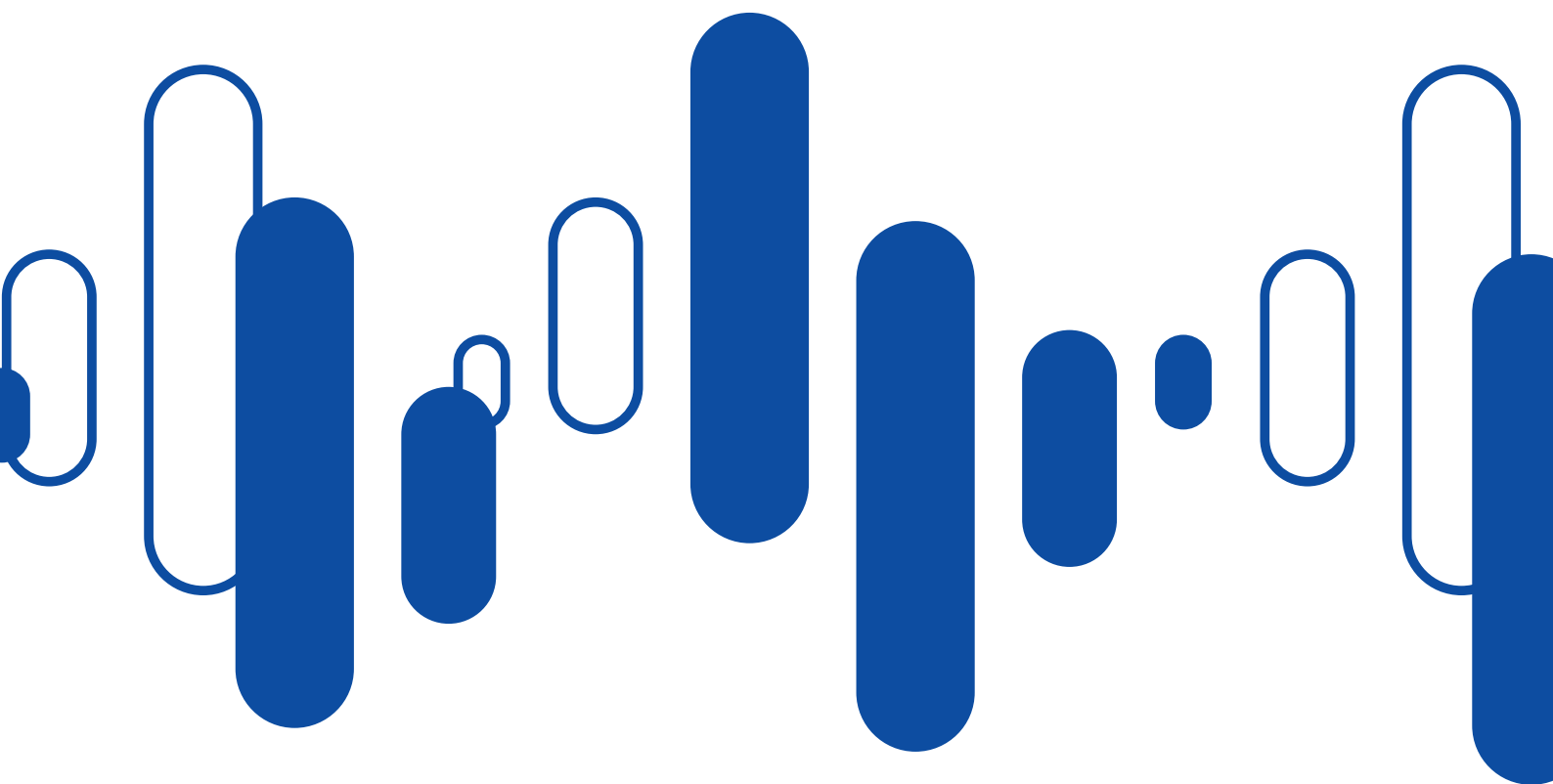
- Produktdistribution er outsourcet til Tryg Forsikring A/S
- Administration af gruppelivsprodukter er outsourcet til Administrationselskabet Forenede Gruppeliv A/S
- Opgaver forbundet med porteføljeadministration af Livrente+ Invest produktet er outsourcet til PandaConnect Danmark ApS

B8 Andre oplysninger

Hvert år gennemgår bestyrelsen ledelsesstrukturen og ressourcer afsat hertil for at sikre en robust og tilstrækkelig ledelsesstruktur samt for at sikre, at risikostyringssystemet og kontrolsetup'et er effektivt.

Intern og ekstern revision foretager uafhængige evalueringer af NLP-DK's ledelsessystem. Anbefalinger fra disse revisioner tages til efterretning af bestyrelsen og implementeres proportionalt med de identificerede forretningsrisici.

C Risikoprofil

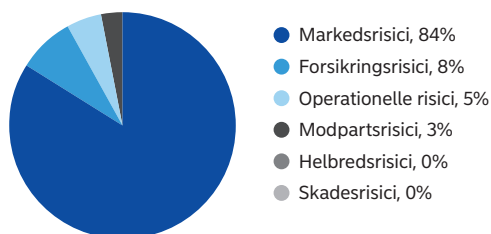
C Risikoprofil

Gennem sine forsikringsaktiviteter er NLP-DK eksponeret for mange risici. Forretningen består af et bredt udvalg af forskellige livsforsikrings- og helbreds-forsikringsprodukter. En strategisk bevægelse væk fra gennemsnitsrente mod markedsrente pågår.

De risici NLP-DK eksponerer sig for omfatter forsikrings-, markeds-, modparts-, likviditet-, operationelle risici samt forretnings- og strategiske risici. Den største risikotype, der bidrager til NLP-DK's solvenskapitalkrav, er markedsrisici, der især ses især inden for aktie- og kreditspænd. Markedsrisici udgør cirka 84 % af solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkrav opgjort pr. risikotype 31. december 2016 ses i figur C.1.

Figur C.1 Solvenskapitalkrav opdelt efter risikotype pr. 31. december 2016

Risikostyring foregår som led i NLP-DK's risikostyringssystem og kontrolrammer, der er beskrevet i afsnit B3.

Stresstest og scenarieanalyser

Som en del af NLP-DK's ordinære risiko- og kapitalrapportering udfører selskabet diverse stresstests og scenarieanalyser, herunder:

- Stress af Solvens II-standardformlen
- Instantane stress og scenarieanalyser
- Reverse stresstest
- Forretningsmæssige risikoscenarier med hensyn til de vigtigste risikoeksponeringer på tværs af virksomheden
- Makroøkonomiske scenarier der analyserer effekten af nye tendenser

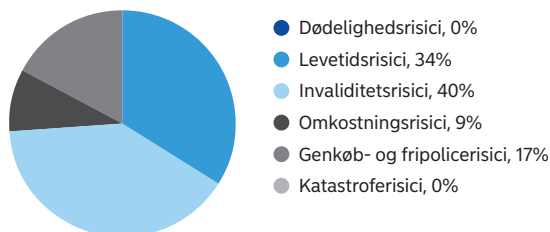
Stresstest og scenarieanalyser drøftes af direktionen og bestyrelsen. NLP-DK samarbejder med koncernen i forhold til udviklingen af stresstest og scenarieanalyser.

C1 Forsikringsrisici

Forsikringsrisici defineres som risiko for tab eller en negativ ændring i værdien af hensættelsen. Ændringen i værdien af hensættelsen kan være resultatet af en ændring i niveau, tendens eller volatilitet i dødelighedshyppigheden, levetidsforbedringer, invaliditetshyppighed, genkøbshyppighed eller hyppighed i overgang til fripolice. Ændringen i værdien kan også være et resultat af ændringer i omkostninger.

Forsikringsrisici kan opdeles i biometrisk risici og ikke-biometrisk risici. Biometrisk risici består af dødelighedsrisici, levetidsrisici og invaliditetsrisici. Samlet udgør de biometriske risici cirka 74% af forsikringsrisici. De ikke-biometriske risici omfatter risici fra policetageradfærd, omkostningsrisici og katastroferisici.

Figur C.1.1 Solvenskapitalkrav, forsikringsrisici opdelt efter risikotype pr. 31. december 2016

Måling og analyse af forsikringsrisici

Forsikringsrisici kontrolleres hovedsageligt ved hjælp af aktuarmetoder, dvs. via tariffer, regler for antagelse af kunder, genforsikringskontrakter, stresstests og fastsættelse af passende hensættelser til risici. Erfaringsanalyse og benchmark udføres mindst én gang årligt for hver type forsikringsrisici.

Dødelighed/Levetid

Levetidsrisici opstår fra livrenter under udbetaling og ved udsættelse af udbetaling. Udviklingen i samfundets dødelighed overvåges til stadighed for at sikre, at det gældende dødelighedsgrundlag er tilfredsstillende. Den observerede grundlagsdødelighed er beregnet ud fra nyere historisk data fra den fulde bestand og sammenlignet med Finanstilsynets dødelighedsintensitet hvor det historisk har vist sig, at dødeligheden i NLP-DK afviger fra Finanstilsynets dødelighedsintensitet. Benchmarket for levetidsforbedring fra Finanstilsynet anvendes som bedste skøn for levetidsforbedringen i bestanden.

Selskabet opdaterer sit observerede dødelighedsgrundlag hvert år for at følge op på ændringen i forventet levealder. For nye kunder vil dødelighedsgrundlaget blive opdateret på pensioneringstidspunktet. Dette vil reducere selskabets levetidsrisiko fremadrettet.

Invaliditet

Parametrene for invaliditet vurderes hvert år. Vurderingen baseres på en scenariemodell, der inkluderer reaktivering. Revurdering af parametrene baseres på observationer af hele bestanden inddelt efter type af invaliditet og længde af ophold i tilstandene i modellen.

Risici fra policetageradfærd

Policetageradfærd består af genkøb og overgang til fripolice. Eksponering til risici er resultatet af en afvigelse mellem de faktiske og de forventede genkøbs- og fripoliceintensiteter. Parametrene opdateres årligt, anses for at være afhængige af policens løbetid og er baseret på observationer for hele bestanden. Risikoen afbødes ved at sikre, at produkterne opfylder kundens behov. Genkøb stresstestes hvert kvartal.

Risikokonzentration

Forsikringsbestanden består af ordninger af private policer og firmapolicer. Bestanden er varieret både i demografi, branche og geografi. Inden for bestanden er nogle få firmakunder store nok til at udgøre en geografisk risikokonzentration. Denne risikokonzentration styres inden for genforsikringsprogrammet.

Styring af forsikringsrisici

Administration af livsforsikring udføres i overensstemmelse med politikken for forsikringsmæssige risici. At kunne vurdere kundernes risikoprofil er afgørende for at sikre en sund og sikker forretning.

Forsikringsprocedurer sikrer en fair behandling af alle nye kunder samt at beslutninger om antagelse eller afvisning af individuelle risici træffes på et informeret grundlag. Risici ved forsikringer er primært baseret på den forsikredes helbred. Kundens helbred kan påvirke både dækningens størrelse og præmiesats.

Aktuarfunktionen påpeger risici og laver anbefalinger om antagelse af forsikringer samt forholder sig til forsikringspolitikken. Aktuarfunktionen gennemgår forsikringspolitikken årligt.

Reduktion af risici

Genforsikring

NLP-DK's genforsikringsprogram omfatter dødelighed, invaliditet og katastrofe. Formålet med genforsikringsprogrammet er at reducere skadesvolatiliteten, stabilisere årets resultat og beskytte mod forsikringsmæssige risikokoncentrationer og –katastrofer. Nytegninger med stor, individuel risikoeksponering tegnes med fakultativ genforsikring.

Produktgodkendelse

NLP-DK har implementeret en generel tilgang til administration af ændringer, som beskrives yderligere i afsnit C5 om operationelle risici. Som led i operationel risikostyring er der en produktgodkendelsesproces for nye produkter.

Risikoresultat

Forsikringsrisici overvåges på månedsbasis og vurderes jævnligt. Processen sikrer, at en udvikling i biometriske parametre eller policetageradfærd findes, og at der reageres på dem. Tarifreguleringer udføres årligt.

Risikofølsomhed

I årsregnskabet bliver påvirkningen på kapitalgrundlag og reserver vurderet. Påvirkningen af ændrede intensiteter med hensyn til dødelighed, levetid og invaliditet vurderes. Som forventet er det levetid og invaliditet, som har en negativ effekt på kapitalgrundlaget såvel som buffere. Effekten på kapitalgrundlaget er pt. lav, fordi størstedelen af påvirkningen stammer fra policer med gennemsnitsrente, hvor de nuværende buffere absorberer det meste af ændringen.

Solvenspositionen overvåges løbende og rapporteres som minimum hver uge. Beregningen baseres både på Solvens II-standardformlen og på den partielle interne model. Resultaterne ligger væsentlig over det fastsatte niveau i kapitalpolitikken.

Reverse stresstest udføres hvert kvartal. Resultatet indberettes til Finanstilsynet. Formålet med stresstesten er at beregne partiel stress for et antal risici, for at kunne vurdere på hvilket niveau solvensgraden når henholdsvis 150% og 100%. For forsikringsrisici udføres testen på levetidsrisici og genkøbs- og fripolicerisici. Resultaterne viser, at ændringer skal være væsentlige, før NLP-DK bliver insolvent.

Special purpose vehicles

NLP-DK anvender ikke nogen special purpose vehicles til administration af forsikringsrisici.

Ændringer i risikoprofil

Der har ikke været nogen væsentlige ændringer af de risici, som NLP-DK har været udsat for i rapporteringsperioden.

C2 Markedsrisici

Markedsrisici defineres som følsomheden af aktivernes eller passivernes markedsværdi med hensyn til ændringer i niveau eller volatilitet af markedspriser, renter og andre relevante risikofaktorer.

Markedsrisici stammer primært fra gennemsnitsrenteprodukter samt markedsrenteprodukter, hvor kunderne har en tilknyttet garanti. NLP-DK bærer det økonomiske ansvar for, at disse garantier kan opfyldes.

Derudover genererer hele markedsrente miljøet (både med og uden garanti) forventet fremtidigt overskud, som inkluderes i Solvens II balancen. En reduktion i størrelsen af de samlede aktiver i markedsrentemiljøet, som følge af markedsbevægelser, kan dermed også påvirke Solvens II-balancen. Markedsrisici stammer også fra investering af egenkapitalen og ansvarlige lån.

Markedsrisici styres hovedsageligt af "Investerings- og ALM-politikken", som løbende vedligeholdes og godkendes af bestyrelsen.

Denne suppleres af politikker, retningslinjer og procedurer, som dækker forskellige aspekter af markedsrisikostyringen.

Resultatet af markedsrisikomålingerne, som anvender metoderne beskrevet i dette afsnit, viser, at NLP-DK er modstandsdygtig over for de udførte stress. Markedsrisici måles og vurderes ud fra den besluttede risikoappetit samt de fastsatte rammer og placeringsgrænser.

Måling af markedsrisici

Målingen og styringen af markedsrisiko i NLP-DK udføres ved at anvende flere supplerende metoder. Disse omfatter eksponerings målinger af aktiver imod placeringsgrænser, følsomhed og stresstest af aktiver og passiver imod grænser, Solvens II-stresstest, beregning af market risk economic capital og opgørelse af value at risk.

Eksponeringsmålinger

Investeringspolitikken specificerer minimum, neutral og maksimum placeringsgrænser på tværs af aktivklasserne for hver underproduktkategori – både for gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter. Disse placeringsgrænser kontrolleres dagligt.

Investeringspolitikken tillader investeringer denomineret i valuta, som ikke er danske kroner og euro. For at styre risikoen ved valutabevægelser specificeres niveauer for valutaafdækning af investeringerne tilbage til danske kroner eller euro. Danske kroner og euro anses for ækvivalente i denne sammenhæng. Rammerne for valutaafdækning kontrolleres ugentligt.

Stresstest og følsomhedsanalyser

I NLP-DK udføres stresstest og følsomhedsanalyser i en ALM model. Modellen forsøger at modellere balancen, ved brug af følsomheder for såvel aktiver som passiver. Modellen opdateres med input fra regnskabet hver måned og køres med opdaterede følsomheder hver uge.

Modellens resultater viser følsomheden i balancen ved forskellige niveauer af aktie- og rentestress. Stressene antages at være uafhængige. Dette kan anses som en defensiv antagelse, da der dermed ikke er nogen gevinst fra diversificering.

For at sikre, at balancen forbliver robust under stressede markedsvilkår kontrolleres resultaterne mod en ramme. Modellen kan også stresse nøglerenter og kan derfor også anvendes til analyse af rentescenarier.

Tidligere har modellen fundet anvendelse med hensyn til måling af påvirkningen fra forskellige økonomiske begivenheder, så som Brexit (Storbritanniens udmeldelse af EU).

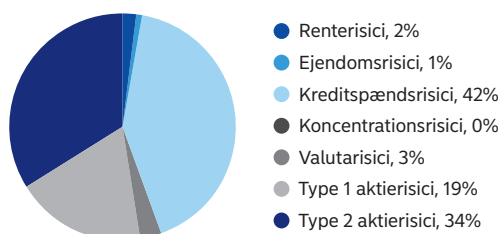
Market Risk Economic Capital

Market risk economic capital (MREC) er en beregning, som er baseret på VaR metoden, og som anvendes af NLP-DK samt på tværs af hele Nordeakoncernen til måling af den kapital, der behøves til dækning af uforudsete tab på et økonomisk grundlag inden for en periode på ét år målt med en statistisk sikkerhed på 99.9 %. MREC illustrerer dermed den langsigtede økonomiske risiko ved garanterede pensionsprodukter, da det udgør én en af tusind begivenhed. MREC beregnes hver måned og måles mod en fastsat ramme. Resultaterne af beregningen af MREC er en del af NLP-DK's rammer for risikoappetit.

Analyse af markedsrisici

Et overblik over NLP-DK's kilder til markedsrisici kan fås ved at se på resultaterne fra stress på markedsrisici i beregningen af solvenskapitalkravet. I figur C2.1 ses solvenskapitalkravet for markedsrisici opdelt efter risikotype. Her fremgår det, at de største bidragsydere er aktie- og kreditspændrisiko. Hverken NLP-DK's eksponering til markedsrisiko eller tilgangen til måling har ændret sig væsentligt i løbet af rapporteringsperioden.

Figur C2.1 Solvenskapitalkrav, markedsrisici opdelt efter risikotype pr. 31. december 2016

I modsætning til ALM modellen som er nævnt ovenfor, så tager beregningen af det endelige solvenskapitalkrav højde for korrelationen mellem de forskellige risikotyper.

Aktierisici

Investering i aktier foretages i både gennemsnitsrenteprodukterne og markedsrenteprodukterne.

I gennemsnitsrenteprodukterne er NLP-DK eksponeret overfor fald i aktiekurser da fald kan have indflydelse på muligheden for til at leve op til garantiene. NLP-DK er også eksponeret overfor fald i aktiekurser i markedsrenteprodukterne da et fald vil påvirke den forventede fremtidige indtjening og dermed det kapitalgrundlag som indgår i beregningen af solvensgraden.

Kreditspændrisici

Kreditspændet er et udtryk for det merafkast over statsobligationsrenten som en given kreditinvestering giver, til gengæld for en højere konkurssandsynlighed. Sagt på en anden måde, kreditspændrisikoen er et mål for selskabets tab når kreditværdigheden af investeringerne forringes.

NLP-DK er eksponeret overfor bevægelser i kreditspænd via sine kreditporteføljer. Der investeres i kreditporteføljer i såvel det garanterede såvel som i markedsrente miljøet. Mekanismen for påvirkning af NLP-DK er den samme som for aktier.

Den største bidragsyder til kreditspændrisiko er investeringer i danske realkreditobligationer.

Koncentrationsrisici

Koncentrationsrisici er et mål for den markedsrisiko NLP-DK påtager sig ved at koncentrere investeringer på tværs af udsteder, modpart, regioner eller industri.

Renterisici

Renterisici stammer primært fra investeringer i rentebærende instrumenter i det garanterede miljø. Disse investeringer er hovedsageligt foretaget med henblik på at styre den renterisiko som opstår på grund af varighedsforskelle mellem aktiver og passiver.

Ejendomsrisici

NLP-DK har investeret i kommercielle-, industrielle- og beboelses ejendomme i såvel de garanterede produkter som i markedsrenteprodukterne. Størstedelen af ejendommene i Danmark. NLP-DK er dermed eksponeret mod udviklingen på det danske ejendomsmarked.

Mekanismen for påvirkning af NLP-DK er den samme som for aktier

Valutakursrisici

NLP-DK investerer, på tværs af alle produkter, aktivt i aktiver denomineret i mange internationale valutaer. Valutakursrisiko opstår når værdien af aktiver denomineret i en fremmed valuta bevæger sig som følge af bevægelser i valutakursen mellem danske kroner og den fremmede valuta.

Stort set al eksponering afdækkes tilbage til lokal valuta og den resulterende valutakursrisiko er dermed begrænset.

DKK og EUR anses i denne sammenhæng for at være ækvivalente.

Styring af markedsrisiko

Generelt styres markedsrisiko i overensstemmelse med ALM firkanten, som beskrevet i afsnit B3. Dertil kan styringen af markedsrisiko beskrives som følger:

- Overvågning af eksisterende markedsrisikomål
- Overholdelse af prudent person princippet
- Passivtstyrede Investeringer

Overvågning

Status på eksponeringsmålinger, inklusiv eventuelle overtrædelser af placeringsrammer, rapporteres til direktionen hver måned og til bestyrelsen en gang i kvartalet.

Resultaterne fra ALM modellen (følsomhedsanalyse og stress test) distribueres til investeringsafdelingen, risikostyringsafdelingen og direktionen. Eventuelle overtrædelser skal øjeblikkeligt bringes i orden og indberettes til bestyrelsen kvartalsvis.

MREC er en del af NLP-DK's ramme for risikoappetit. Den skal derfor indberettes til bestyrelsen en gang i kvartalet. Enhver overskridelse af placeringsrammerne skal undersøges, præciseres, begrundes og bringes i orden uden unødigt ophold.

Prudent Person princippet

Prudent Person princippet er en integreret del af investeringsprocessen i NLP-DK. Solid og forsigtig styring af investeringer og risici sikres gennem en investeringsproces, som styrer faserne fra indkredsning af investeringsmuligheder og aktivsammensætning til praktisk porteføljeopbygning og resultatovervågning og -vurdering. Investeringsprocessen danner - sammen med ledelsesstrukturen, som understøtter investeringsbeslutningerne - grundlaget for investeringsstrategierne for alle porteføljer i NLP-DK.

NLP-DK anvender både en bottom-up og en top-down tilgang til prudent person princippet. Som en del af bottom-up tilgangen understøtter udvælgelsesprocessen NLP-DK's evne til at overholde kravene i prudent person princippet ved kun at investere i aktiver, hvor NLP-DK på forsvarlig vis kan identificere, måle, overvåge, styre og kontrollere de resulterende risici. De fire hovedelementer i udvælgelsesprocessen er:

- **Due diligence af investeringen**
Ved due diligence af investeringen efterprøves afgrænsningerne og risiko/afkast-målsætningerne for investeringsmandatet ved at vurdere investeringsfilosofien, -processen, medarbejderne og -historisk afkast såvel som risikostyringen og ledelsen hos potentielle kapitalforvaltere
- **Operationel due diligence af kapitalforvalteren**
Den operationelle due diligence består i en overordnet vurdering af kapitalforvalteren, der bl.a. omfatter selskabsinformationer, compliance, HR, risikostyring, best execution, kontrol og godkendelse af investeringer, handel og prisfastsættelse, likviditetsstyring og outsourcing
- **Operationelle krav**
Vurdering af, om NLP-DKs minimumskrav overholdes mht. stamdata, handel/afregning, prisning og værdifastsættelse
- **Juridisk vurdering samt aftaler**
Vurderingen af de juridiske aftaler i tilknytning til nye investeringer omfatter bl.a. prospekt, forvaltningsaftale, administrationsaftale, aktionæroverenskomst, formidlingsaftale og de forhandlede forretningsbetingelser. Den juridiske godkendelse foretages af NLP's Head of Life Law

Ved top-down tilgangen vurderes den enkelte portefølje i sin helhed, og det sikres, at aktiverne under ét er "prudent" og i overensstemmelse med målsætningen for porteføljen. Vurderingen af den enkelte porteføljes opfyldelse af kravet om at være "prudent" sker i henhold til en særlig procedure, der omfatter følgende:

- **Aktivsammensætningen**
Specifikation af sammensætningen af forskellige aktivklasser
- **Risikoniveau og -sammensætning**
Specifikation af de forventede udsving i porteføljen og de enkelte aktivklassers bidrag til den samlede risiko for porteføljen. Dette element beskriver også risikoniveauet ved hhv. minimale og maksimale aktivallokeringer
- **Forventet afkast og risiko**
Specifikation af de forventede afkast- og risikokarakteristika baseret på forudsætninger om de langsigtede egenskaber for aktiverne
- **Grundlæggende risikoscenarier**
De grundlæggende risikoscenarier beskriver den forventede udvikling i porteføljen i et antal på forhånd fastlagte risikoscenarier
- **Udvikling på kort sigt i forhold til langsigtede forudsætninger**
Vurderingen af udviklingen på kort sigt sikrer, at forudsætningerne om de langsigtede egenskaber for aktiverne svarer til de faktiske bevægelser i priser og kurser

Investeringer ud fra passiverne

Hvor det er hensigtsmæssigt, reduceres renterisikoen ved hjælp af en investeringsstrategi baseret på passivernes rentefølsomhed. Målet er at reducere et aktiv-passiv mismatch, alt imens der skabes et investeringsafkast, som gør det muligt for NLP-DK at opfylde eventuelle garantier samt imødekomme kundens forventninger. Renterisikoen afdækkes ved at anvende en kombination af obligationer, renteswaps og renteswaptioner samt rentebaserede futures.

Denne afdækningsaktivitet overvåges nøje, og en afdækningsrapport udarbejdes mindst to gange ugentligt. Afdækningsaktiviteten er også omfattet af en ramme. Afdækningen foretages med det formål at overholde rammen. Rammeoverskridelser pga. markedsbevægelser skal bringes på plads uden unødigt ophold og skal indberettes til direktionen samt bestyrelsen.

Koncentrationsrisici

Koncentrationsrisiko opstår, hvis for eksempel en stor del af porteføljen investeres i én aktie, eller hvis en stor del af porteføljen – til trods for mange slags individuelle investeringer – påvirkes af den samme begivenhed. Denne type risiko reduceres ved at sætte en øvre grænse for størrelsen af individuelle investeringer eller summen af investeringer i en særlig kategori.

Ud over de formelle begrænsninger bliver koncentrationsrisikoen reduceret under den løbende opbygning og tilretning af porteføljerne, hvor der tages højde for at sikre en høj grad af spredning af de individuelle investeringer. Med hensyn til de mindre likvide aktivklasser – ejendomme og skov, unoterede aktier og infrastruktur - har en primær overvejelse altid været at konstruere porteføljer med en høj grad af diversifikation.

Der investeres i alternative investeringer – dog kun gennem fonde og kun i fonde med et investeringsmandat med et stort antal underliggende, individuelle aktiver samt en bred risikospredning inden for fonden. Den brede spredning i individuelle fonde i kombination med en stor spredning på tværs af forvaltere, typen af underliggende investeringer, geografi, investeringsår osv. resulterer i en væsentlig spredning i porteføljen med alternative investeringer. Denne tilgang giver også større mulighed for at tilrette porteføljen til trods for de underliggende aktivers ofte dårlige likviditet.

Porteføljen med ejendomsinvesteringer består stort set kun af ejendomme, som ligger i Danmark. De mange danske ejendomme kan siges at udgøre en koncentrationsrisiko. Men det bør noteres, at danske aktier udgør en meget begrænset andel af aktieporteføljen, som dermed reducerer den overordnede eksponering til dansk økonomi. Inden for ejendomsporteføljen er der ydermere en høj grad af spredning på tværs af segmenterne (kontorer, butikker, boliger og logistikejendomme) og en bred vifte af individuelle ejendomme.

Investering i infrastruktur

NLP-DK investerer i infrastruktur, dog kun gennem fonde. Udvælgelsesprocessen ved infrastrukturinvesteringer er den samme proces som for andre aktivklasser og følger en generel udvælgelsesprocedure. Investeringsstyring omfatter altid en analyse af de risici, som er forbundet med investeringer, samt forpligtelsen og de lovgivningsmæssige begrænsninger, der er relevante for investeringsaktiviteterne. Analyser udføres på porteføljeniveau samt på instrumentniveau og dækker faktorer som sikkerhed, kvalitet, likviditet og rentabilitet. I lighed med andre aktivklasser bliver investeringer i infrastruktur kontinuerligt overvåget.

C3 Modpartsrisici

Til forskel fra kreditspændsrisiko (som beskrevet i afsnit C2) defineres modpartsrisici som risiko for tab på grund af misligholdelser fra modparter og debitorer. Modparter omfatter bl.a. genforsikringsmodparter, derivatmodparter, securitisationer såvel som udestående fra simple kreditorer. Modpartsrisici monitoreres på daglig basis og stresstestes. Resultaterne viser at NLP-DK er modstandsdygtig overfor de udførte stress.

NLP-DK har modpartsrisici igennem sine kontantbeholdninger i pengeinstitutter og igennem indgåede derivatkontrakter med finansielle modparter. Langt størstedelen af derivatkontrakter handles dog under aftaler som sikrer bilateral gensidig sikkerhedsstillelse. Dermed er den effektive modpartsrisiko fra derivatkontrakter begrænset.

For yderligere at begrænse modpartsrisikoen har NLP-DK valgt store velrenommerede internationale banker med høj kreditværdighed som modparter. Samlet set kommer det til udtryk i beregningen af SCR da modpartsrisici kun bidrager med 1% til den totale diversificerede SCR.

Derudover opgøres markedsværdien af NLP-DK's modparts-eksponering på daglig basis og NLP-DK's bestyrelse har fastsat rammer for hvor stor eksponering der må være mod forskellige modparter. Der foretages en daglig kontrol af at eksponeringen er indenfor de fastsatte rammer.

C4 Likviditetsrisici

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for kun at kunne opfylde likviditetsforpligtelser ved en meromkostning eller ikke at kunne opfylde forpligtelser ved forfald.

Likviditetsrisiko opstår både på grund af investeringsaktivers manglende likviditet (markedslikviditetsrisiko) og på grund af ændrede pengestrømme for forpligtelserne som et resultat af ændrede skadeskrav, udløb og genkøb (finansieringslikviditetsrisiko). Likviditetsrisiko kan også opstå som følge af kortsigtede betalinger, der påvirker likviditetsbehovet på kort sigt.

Måling af likviditetsrisici

Likviditetsrisiko bliver hovedsageligt målt ved likviditetsscore af investeringsaktiverne og langsigtede likviditetsfremskrivninger. Måleteknikkerne i forbindelse med likviditetsrisikoen har ikke ændret sig i løbet af rapporteringsperioden. Bestyrelsen fastsætter likviditetsrisikoappetitten.

Likviditetsscore

Alle investeringer, der støtter op om forpligtelserne over for forsikringtagerne, tildeles en likviditetsscore for at sikre, at likviditetsprofilen på eventuelle nye investeringer vil passe ind i likviditetsprofilen for den pågældende portefølje og den gældende investeringsstrategi. Efter implementering af den nye investering bliver likviditetsscoren revurderet som en del af overvågningen og evalueringprocessen.

Effekten på NLP-DK's likviditetsrisiko under stressede forhold måles som en del af NLP-DK's rammer for risikoappetit. Ved udmålingen af risikoappetit anvendes en tvungen likvidering af en del af investeringsporteføljen pga. massegenkøb og resultaterne sammenlignes med investeringsgrænserne.

Likviditetsfremskrivninger

NLP-DK udfører årligt langsigtede likviditetsfremskrivninger på både forpligtelser (opdelt på større produktgrupper) og aktiver for at analysere og vurdere det fremtidige likviditetsbehov på såvel kort sigt som lang sigt og både under normale og stressede markedsforhold. Resultaterne viser, at NLP-DK er modstandsdygtig over for de udførte stress.

Styring af likviditetsrisici

Likviditetsrisiko afbødes ved rammer og begrænsninger fordelt på de enkelte aktivklasser, hvilket sikrer hensigtsmæssig fordeling af investeringskapitalen på de likvide aktivklasser.

NLP-DK har likviditetsberedskabsplaner på plads. De beskriver, hvordan man skal håndtere ændringer i forventede pengestrømme (til- og udstrømning), eller hvordan man skal handle i en stresset likviditetssituation. Disse beredskabsplaner tager hensyn til behovet for en likviditetsbuffer og foreskriver størrelsen og udbygningen af sådan en buffer. Alternative finansieringskilder og relaterede omkostninger er også omfattet.

Alternative investeringer har den laveste likviditetsscore. Investeringer i alternative investeringer foretages kun gennem fonde og kun i fonde med et investeringsmandat med et stort antal underliggende, individuelle aktiver samt en bred risikospredning inden for fonden. Den brede spredning af individuelle fonde kombineret med en stor spredning på tværs af forvaltere, typen af underliggende investeringer, geografi, investeringsår osv. resulterer i en væsentlig spredning i porteføljen af alternative investeringer. Denne tilgang

giver også flere muligheder for at tilrette porteføljen til trods for de underliggende aktivers ofte dårlige likviditet.

Sammenfattende med en stor del af porteføljen i højtlikvide aktiver og resten i mindre likvide aktiver – men meget spredt – er risikoen mht. likviditetskoncentration vurderet til at være meget lav.

Stresstest og følsomhedsanalyser

En tilbagevendende stresstest antager, at 20 % af de kunder, der ikke modtager ydelser for øjeblikket, vil forlade NLP-DK inden for 12 eller 24 måneder. Det testes, om de mest likvide aktiver kan dække de tilsvarende krævede justeringer af den samlede størrelse af diverse porteføljer uden en grænseoverskridelse som fastsat i investeringspolitikken. Testen viser ingen væsentlige udfordringer i denne henseende.

Forventet fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier

NLP-DK's forventede fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier udgør pr. 31. december 329 mio.kr. NLP-DK's likviditetsfremskrivninger viser at ændringer i fremtidig præmie ikke har en materiel effekt på NLP-DK's likviditetsposition.

C5 Operationelle risici

Ved operationelle risici forstås risikoen for direkte eller indirekte tab som følge af utilstrækkelige eller fejlslagne processer, personer, systemer eller udefrakommende hændelser. I relation til kapitalkrav omfatter operationelle risici tillige juridiske risici og compliancerisici.

Operationelle risici er iboende i alle organisationens aktiviteter, outsourcete aktiviteter og i al interaktion med eksterne samarbejdspartner. Håndtering af operationelle risici er en daglig aktivitet for forretningen og er en pro-aktiv disciplin som forudsætter træning og opmærksomhed på risici fra alle medarbejdere på tværs af NLP-DK.

Operational risikostyring er reguleret i "Policy for Internal Control in the Nordea Group" og i "Nordea Operational Risk Policy". NLP-DK har desuden vedtaget en supplerende politik for at imødegå reglerne i "Bekendtgørelse til ledelse og styring af forsikringselskaber m.v."

Måling af operationelle risici

Niveauet af operationelle risici vurderes ud fra den operationelle risikoappetit, incident-rapportering og stress og scenarietests. Måling af operationelle risici har ikke ændret sig væsentligt i løbet af 2016.

Operational risikoappetit

Den operationelle risikoappetit er defineret i direktionens udmeldinger om selskabets risikoappetit. Risiciene er både defineret gennem en top-down og en bottom-up analyse af resultater fremkommet gennem incidentrapportering, Risk and Control Self-Assessment (RCSA), Quality and Risk Analysis (QRA), produktgodkendelsesprocesser o.l.

Incidentrapportering

Incidents og sikkerhedsbrister håndteres straks for at minimere skadevirkninger heraf. Når en incident er opdaget, har håndteringen heraf høj prioritet. Afdelingsledere er ansvarlige for tilstrækkelig håndtering, dokumentation og rapportering af incidents. Rapportering af incidents er en Nordea koncernproces, som gennemføres i systemet til registrering af operationelle risici og compliance risici. Incidentinformation aggregeres og inkluderes i risikorapportering til direktion og bestyrelse.

Stresstest og scenarieanalyser

I forlængelse af RCSA-processen gennemføres en stresstest af væsentlige risici. Stress-testene af de operationelle risici

sker som en scenarieanalyse, der tester udvalgte væsentlige nøglerisici, som vurderes at være vigtige at undersøge nærmere. Formålet er at udfordre og udvide selskabets eksisterende forståelse af det operationelle risikolandskab ved at fokusere på risici, som kan medføre ekstreme finansielle tab eller andre væsentlige påvirkninger. Resultaterne viser, at NLP-DK er modstandsdygtig overfor de udførte stress.

RCSA tjener også som input til scenarier i krise- og nødberegningsplaner, som bliver testet årligt for at sikre træning og parathed.

Styring af operationelle risici Risk and Control Self-Assessment (RCSA)

RCSA er en årlig selvevaluering af forretningens operationelle risici. RCSA-processen er designet til at forøge opmærksomheden på risici i forretningens aktiviteter, opdage svagheder i kontroller og støtte prioritering af risikonedsættende aktiviteter i relation til disse svagheder.

RCSA fokuserer på eksisterende risici, som forretningen står overfor og inkluderer desuden analyser af risici under opsejling og identificerede kommende operationelle risici, som skyldes forventede ændringer som følge af strategiske initiativer.

Group Level Controls (GLC)

GLC er en årlig proces, hvori første og anden forsvarslinje vurderer deres efterlevelse af de krav, som er fastsat i Nordea koncern-politikker.

Håndtering af forandringer

Forandringshåndteringsprocessen omfatter alle væsentlige ændringer på en ensartet og disciplineret måde. Processen anvendes ved nye eller væsentligt ændrede produkter, services, markeder, processer, it-systemer og store ændringer i aktiviteter eller i organisationen. Processen Quality and Risk Analysis (QRA) anvendes for hver væsentlig ændring til at analysere risici og kvalitative aspekter som følge heraf, for eksempel ved nyoprettede programmer og ved væsentlige ændringer i organisation, processer eller systemer. QRA gennemføres for at begrænse nye risici og for at sikre en disciplineret styring af forandringer. Processen sikrer dokumentation af beslutninger om risici og kvalitet i tilknytning til forandringer, eksplicit ansvar for beslutninger og aktiviteter samt systematisk opfølgning. At gennemføre en QRA er et obligatorisk led i produktgodkendelsesprocessen og er obligatorisk at anvende når en forandring/udvikling gennemføres i et program eller et projekt.

Væsentlige risici, risikokoncentration og risikoreducerende indsatser

De væsentlige risici som blev identificeret under RCSA-processen i 2016 inkluderer – men er ikke begrænset til:

- IT sikkerhedsrisici
- Risiko for manglende tillid til bagvedliggende data
- Risici i forbindelse med kommunikation til kunder

Koncentrationen af operationelle risici er særligt høj indenfor IT-afhængigheder og –sikkerhed, bl.a. som følge af overgangen fra de gamle systemer til nyt IT-system (N16).

Med henblik på at sikre passende og rettidig implementering heraf, er der kvartalsmæssig opfølgning på hver af de risikonedsættende indsatser, som er blevet defineret under RCSA-processen.

Afhængigheder mellem risici

Afhængigheder imellem risici vurderes ved at analysere mønstre i incident-rapporter, RCSA-resultater og anbefalinger fra intern revision (Group Internal Audit). Afhængighederne inddrages når test-scenarier defineres og udvikles.

C6 Andre væsentlige risici

Andre væsentlige risici i NLP er forretningsrisiko og strategisk risiko.

Forretningsrisiko er defineret som risikoen, der er forbundet med usikkerhed i forretningsforhold – fx markedsøkonomisk miljø, kundeadfærd og teknologisk udvikling samt finansiell indflydelse på omdømmerisiko.

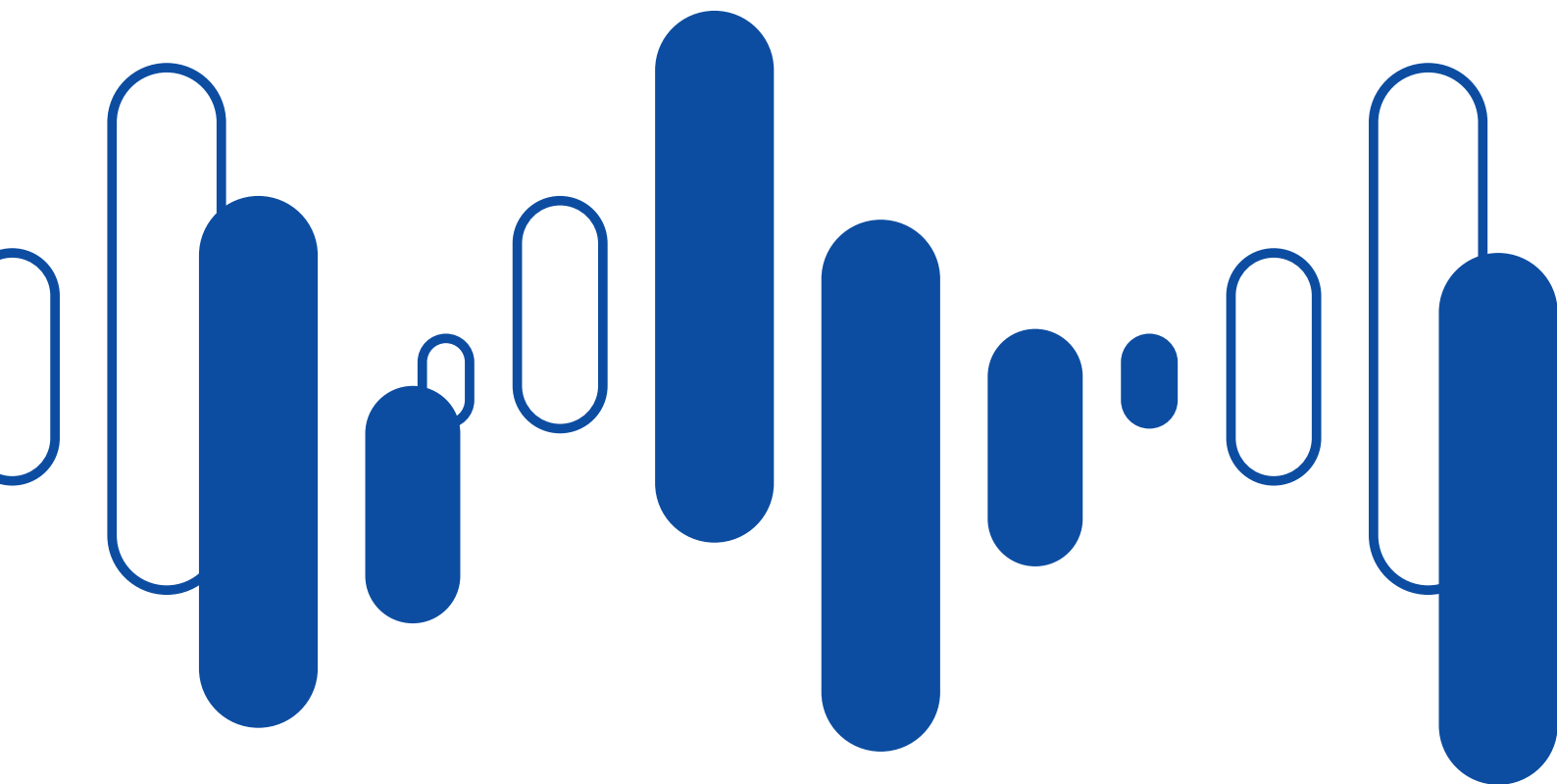
Strategisk risiko er defineret som langsigtede konsekvenser forbundet med den udvalgte forretningsstrategi – fx produkter, kundesegmenter, markeder, salgskanaler og tekniske platforme. Disse konsekvenser kan opstå på grund af forkert udførelse af beslutninger eller mangel på modtagelighed over for ændringer i branchen.

Disse risici afbødes gennem handlinger, så som jævnlige overvåge salg, omkostninger og risikoresultater samt at analysere kilder til overskud.

C7 Andre oplysninger

Der er ikke andre væsentlige oplysninger om selskabets risikoprofil.

D Værdiansættelse til solvensformål

D Værdiansættelse til solvensformål

NLP-DK's Solvens II-balance er udarbejdet på grundlag af de internationale regnskabsstandarder (IFRS), som Europa-Kommissionen har godkendt og tilpasset til Solvens II-kravene. Værdiansættelsen af aktiver og passiver i Solvens II-balancen er foretaget til markedsværdi i overensstemmelse med artikel 75 i Solvens II-direktivet (2009/138/EC).

Da de danske regnskabsregler er afstemt med IFRS og følger markedsværdigrundlaget, er tallene i det danske regnskab at ligestille med de internationale regnskabsstandarders principper.

Forskelle i værdiansættelsen opstår imidlertid som følge af, at immaterielle aktiver og udskudte PAL-skatteaktiver ikke medregnes i Solvens II-aktiverne, og der er forskelle i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser samt udskudt skat på Solvens II-passiverne.

De væsentligste principper for indregning og måling er beskrevet nedenfor.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

D1 Aktiver

Værdiansættelsesprincipperne har fokus på opgørelse til dagsværdien i henhold til armslængdeprincippet.

Dagsværdi defineres som den pris, der kan opnås ved at sælge et aktiv, eller det der skal betales for overdragelse af en forpligtelse under de aktuelle markedsvilkår på et aktivt marked.

Et aktivt marked er et marked, hvor aktivers transaktioner forekommer ofte og i store mængder for løbende at kunne levere prisoplysninger. Handelssomfang og -hyppighed overvåges jævnligt. Offentliggjorte noteringer anvendes hovedsageligt til at etablere dagsværdien af de poster, som fremlægges i følgende balanceposter:

- Obligationer (noterede)
- Aktier (noterede)
- Afledte finansielle instrumenter (noterede)

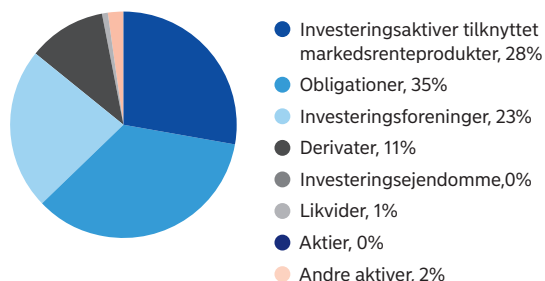
Hvis de officielle kurser ikke kan repræsentere nuværende eller faste markedstransaktioner, eller hvis de officielle kurser ikke er til rådighed, vil dagsværdien kunne etableres ved at bruge den relevante værdiansættelsesteknik. Disse værdiansættelsesteknikker er designet til at bruge input fra observerede markedspriser eller ikke-observerede parametre. Disse teknikker anvendes ved værdiansættelse af unoterede aktiver.

Immaterielle aktiver medregnes ikke i Solvens II-balancen, da de ikke kan påvise værdi baseret på officielle markedskurser.

Det danske finanstillsyn har påpeget, at idet udskudte PAL-skatteaktiver ikke er inkluderet særskilt i listen over elementer i Solvens II reguleringen, kan disse ikke inkluderes i kapitalgrundlaget.

I figur D1.1 vises fordelingen af aktiver indeholdt i Solvens II-balancen pr. 31. december 2016.

Figur D1.1 Opsplitning af Solvens II-balancen, aktiver pr. 31. december 2016

I tabel D1.1 vises sammensætningen af aktiverne pr. 31. december 2016 på grundlag af henholdsvis det danske regnskab samt Solvens II.

Tabel D1.1 Aktivernes værdi i henhold til Solvens II og dansk regnskab pr. 31. december 2016

Aktiver, DKKt	Solvens II	Regnskab
Investeringsaktiver tilknyttet markedsværdiprodukter	63 386 126	63 386 126
Obligationer	80 033 212	80 033 212
Investeringsforeninger	51 346 099	51 346 099
Derivater	25 247 619	25 247 619
Investeringsejendomme	351 714	351 714
Likvider	1 537 755	1 537 755
Aktier	247 822	247 822
Andre aktiver	4 596 123	4 894 231
Aktiver, i alt	226 746 471	227 044 579

Gennemgangen herunder beskriver værdiansættelsen til Solvens II-formål for hver af de væsentlige balanceposter.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsværdiprodukter

Investeringsaktiver omfatter obligationer, investeringsforeninger, derivater (med positiv markedsværdi) og aktier.

Inden for regnskabspraksis inddeles investeringsaktiver i forskellige grupper med diverse værdiansættelsesprincipper.

Værdiansættelsesteknikker anvendes hovedsageligt til at etablere de finansielle instrumenters dagsværdi, hvilket ses af disse balanceposter

- Obligationer (unoterede eller børsnoterede priser ikke tilgængelige)
- Aktier (unoterede eller børsnoterede priser ikke tilgængelige)
- Derivater (unoterede afledte finansielle instrumenter)

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme måles til dagsværdi. Det bedste skøn baseres på børsnoterede priser på et aktivt marked for lignende ejendomme på samme lokation og med tilsvarende vilkår. Da disse priser sjældent er tilgængelige, anvendes tilbagediskonterede fremskrivningsmodeller, der er baseret på kalkulationer af fremtidige pengestrømme. I nogle tilfælde

baseres værdien også på eksterne værdiansættelser, som i de tilfælde vil blive udført af to uafhængige ejendomsrådgivere.

Den tilbagediskonterede pengestrømsmodel omfatter antagelser om fremtidige huslejer, ledighedsniveau, drifts- og vedligeholdelsesomkostninger, udbytte og renter.

Likvider

Posten omfatter kontanter og bankkonti, der kan stilles til rådighed på forlangende. Disse aktiver måles til pålydende værdi.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter lån til associerede selskaber til pålydende værdi samt påløbne renter og tilgodehavender til pålydende værdi.

D2 Forsikringsmæssige hensættelser

I figur D2.1 vises passiverne opdelt i klasser i Solvens II-balancen pr. 31. december 2016.

Figur D2.1 Opsplitning af Solvens II-balancen, passiver pr. 31. december 2016

Sammensætningen af passiver i henhold til regnskab og Solvens II vises i tabel D2.1. Forsikringsmæssige hensættelser er den største passivpost, dernæst kommer gæld til kreditinstitutter.

Tabel D2.1 Passivernes værdi i henhold til Solvens II og dansk regnskab pr. 31. december 2016

Passiver, DKKt	Solvens II	Regnskab
Forsikringsmæssige hensættelser	151 294 661	159 357 297
Gæld til kreditinstitutter	33 881 574	33 881 574
Derivater	19 408 261	19 408 261
Ansvarlig lånekapital	3 232 500	3 232 500
Finansielle forpligtelser, ikke gæld til kreditinstitutter	3 644 199	3 644 199
Udskudte skatteforpligtelser	2 276 481	568 285
Andre passiver	2 264 532	2 264 532
Passiver, i alt	216 002 208	222 356 648

Værdiansættelsesmetoden af de forsikringsmæssige hensættelser beskrives herunder, mens værdiansættelsesmetoden af andre passiver beskrives i afsnittet D3.

Værdiansættelse og grundlæggende antagelser

De forsikringsmæssige hensættelser under Solvens II består af et bedste skøn og en risikomargin opgjort til markedsværdi. For gennemsnitsrente og markedrente med garanti er værdiansættelsen baseret på en række stokastiske scenarier som omfatter aktiverne, der fremregnes for de næste 70 år. For hvert scenarie bliver fremtidige ydelser til forsikringstager, skat, omkostninger og præmier beregnet og tilbagediskonteret. I de regnskabsmæssige hensættelser indgår ikke betaling for risikoen som kunder påfører egenkapitalen i policernes forventede resterende løbetid. I følge Solvens II reguleringen skal denne betaling medregnes i værdiansættelsen af hensættelserne. Dette kommer til udtryk i tabel D2.2.

Risikomargen er den tilbagediskonterede cost of capital for fremtidige kapitalbehov, der ikke er mulige at afdække. Det antages at liv- og syge- og ulykkesforsikringsrisici samt operationelle risici ikke er mulige at afdække, mens det antages at markedsrisici kan afdækkes. Ved beregning af risikomargen anvendes hensigtsmæssige risikobærere til at fremskrive kapitalbehov, der ikke er mulige at afdække.

Tabel D2.2 Værdiansættelse af forsikringsmæssige hensættelser pr. 31. december 2016

DKKt	Solvens II	Regnskab
Bedste skøn	149 956 511	0
Risikomargen	1 338 151	0
Total	151 294 661	159 357 297

For produkter med tilknyttet garanti indregnes bedste skøn af fremtidig præmie. Fremtidige præmier er ikke en del af værdiansættelsen for markedrente uden garanti. For syge- og ulykkesforsikring inkluderes fremtidige præmier indtil kontraktfornyelsesdatoen, hvilket kan være op til et års præmie. Dette er i overensstemmelse med kontraktgrænserne.

I tabel D2.3 vises Solvens II hensættelserne efter bedste skøn samt risikomargen opdelt efter forretningsområde pr. 31. december 2016.

Tabel D2.3 Solvens II forsikringsmæssige hensættelser baseret på bedste skøn og risikomargen pr. 31. december 2016

DKKt	Bedste skøn	Risikomargen
Gennemsnitsrenteprodukter	88 816 294	842 341
Markedsrenteprodukter	59 192 208	473 810
Syge- og ulykkesforsikring	1 308 600	11 771
Øvrige	639 409	10 228
Total	149 956 511	1 338 151

Antagelser og parametre er de samme i regnskabet og under Solvens II-modellen og er anmeldt til Finanstilsynet. De vigtigste antagelser der påvirker værdiansættelsen, er antagelser for policetageradfærd, dødelighed, levetid og omkostninger. Policetageradfærd er modelleret som værende afhængigt af policens løbetid. Antagelser baseres på en statistisk analyse af historiske data eller en ekspertbedømmelse, såfremt intet data er tilgængeligt. En nedsat modelkomite vurderer og godkender ændringer til metoder i Solvens II-modellen – heriblandt bonusmodellering.

Usikkerhed i forbindelse med værdiansættelse

Beregninger af bedste skøn og risikomargen er en estimering af fremtidige, usikre hændelser. Præcisionen af beregningen afhænger af kvaliteten af de underliggende input, og af i hvor høj grad modellen er i stand til at afspejle virkeligheden. For eksempel kan renter, omkostninger, policetageradfærd og ledelsesmæssige beslutninger ikke projekteres over en lang tidshorizont uden usikkerhed. Der er også usikkerheder forbundet med antallet af simuleringer og den antagne modellogik.

En generel kilde til usikkerhed er kvaliteten af data, enten på grund af mangel på data til at udregne et pålideligt estimat, eller fordi historiske data ikke altid kan bruges til at beskrive fremtiden. NLP-DK bruger både interne og eksterne datakilder såvel som ekspertudsagn til at danne passende antagelser.

Niveauet af usikkerhed for de forsikringsmæssige hensættelser vurderes ved udførsel af følsomhedsberegninger på solvenspositionen. Disse følsomhedsscenarioer inkluderer de større risikokomponenter i solvenskapitalkravet. Følsomheden testes regelmæssigt ved ændring af renter, aktier og massegenkøb.

Foranstaltninger vedrørende langsigtede garantier

Foranstaltninger vedr. langsigtede garantier, i form af volatilitetjustering (VA), anvendes til værdiansættelse af de forsikringsmæssige hensættelser i regnskabet og under Solvens II. Brugen af VA blev godkendt af Finanstilsynet 3. december 2015.

NLP-DK har ikke ansøgt om andre foranstaltninger vedr. langsigtede garantier.

Effekten af VA pr. 31. december 2016 vises i tabel D2.4 og yderligere information om kapitalgrundlag, solvenskapitalkrav og minimumkapitalkrav findes i afsnit E.

Tabel D2.4 Solvens II forsikringsmæssige hensættelser, kapitalgrundlag, SCR og MCR med og uden VA

DKKt	Med VA	Uden VA
Forsikringsmæssige hensættelser	151 294 661	154 352 868
Kapitalgrundlag	13 976 763	11 591 361
SCR	8 143 408	8 371 675
Anerkendt kapitalgrundlag til dækning af SCR	13 976 763	11 591 361
MCR	3 664 533	3 767 254
Anerkendt kapitalgrundlag til dækning af MCR	12 409 669	9 112 312

Genforsikringskontrakter og special purpose vehicles

Der er en række genforsikringsaftaler, som følger de principper og retningslinjer, der er fastlagt af NLP-DK's politik for forsikringsmæssige risici. Beløbet modtaget fra genforsikring er ikke væsentligt.

NLP-DK anvender ikke nogen special purpose vehicles.

D3 Andre forpligtelser

Andre forpligtelser værdiansættes i overensstemmelse med regnskabet og tilpasses Solvens II-principperne.

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter gældsforpligtelser forbundet med investeringsaktiviteten. Gæld til kreditinstitutter omfatter også restgæld i investeringsejendomme.

Gæld til kreditinstitutter kategoriseres som lån og fordringer, som måles til amortiseret kostpris svarende til pålydende værdi.

Derivater

Derivater eller afledte finansielle instrumenter med negative kursværdier anerkendes som et passiv, og opgøres til dagsværdi i henhold til de samme principper, som allerede beskrevet i afsnittet ovenfor omkring investeringsaktiver.

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er lån fra tredjemand, som er efterstillet andre kreditorer, men indfris før aktionærer. Værdien af ansvarlig lånekapital opgøres til markedsværdi.

Finansielle forpligtelser, ikke gæld til kreditinstitutter

Posten indeholder bl.a. rentegæld på finansielle instrumenter og opgøres til markedsværdi.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudte skatteforpligtelser i såvel regnskabet som i Solvens II-opgørelsen opstår ud fra midlertidige forskelle mellem den regnskabsmæssige værdi af aktiver og passiver og beløb anvendt til beskatningsformål. Udskudt skat beregnes ved at bruge den aktuelle skattesats.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige finansielle forpligtelser og opgøres til markedsværdi.

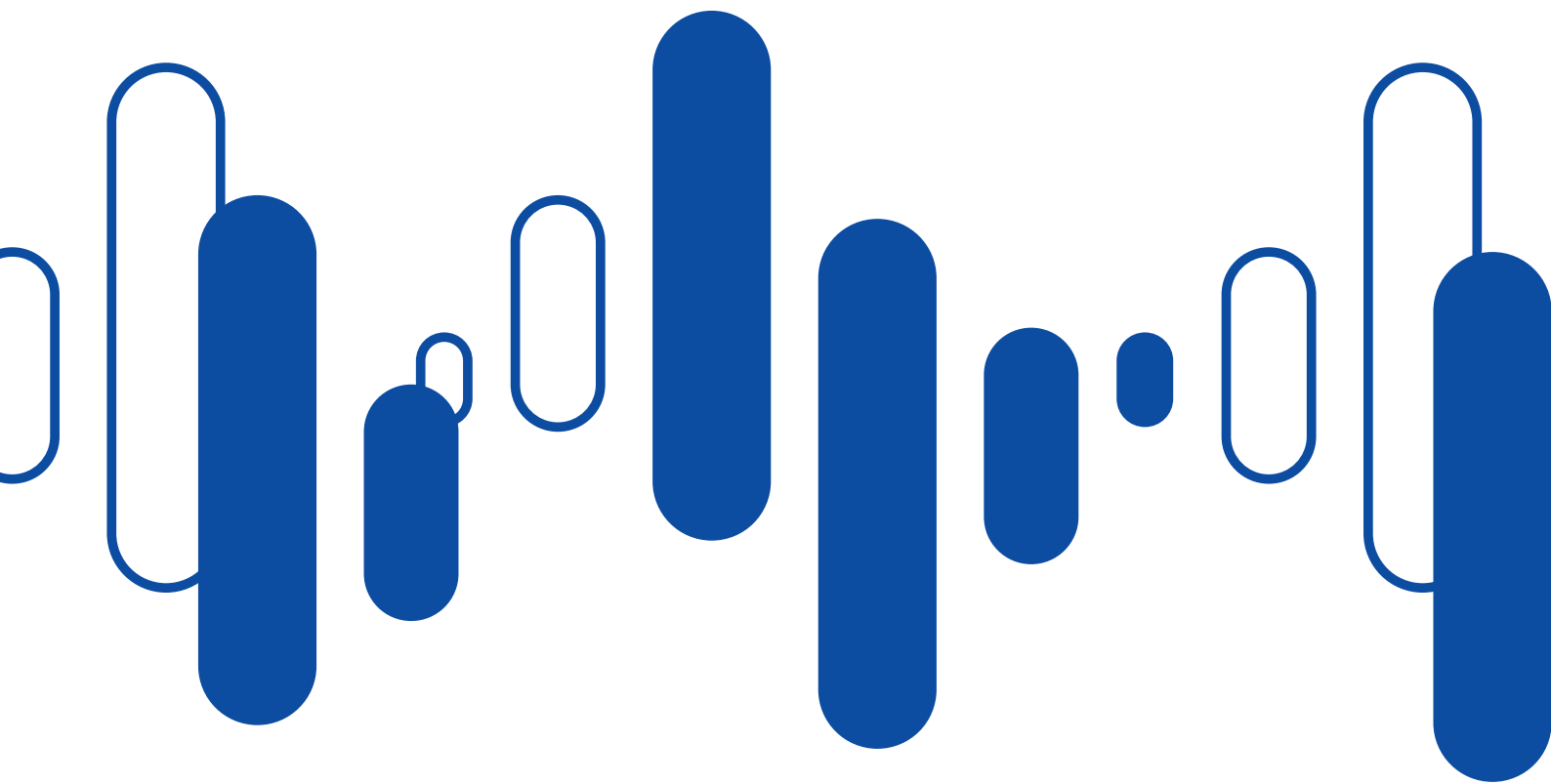
D4 Alternative værdiansættelsesmetoder

Der anvendes ingen alternative metoder i relation til værdiansættelse.

D5 Andre oplysninger

Der er ingen andre væsentlige oplysninger om selskabets værdiansættelse af aktiver og passiver til solvensformål.

E Kapitalstyring

E Kapitalstyring

E1 Kapitalgrundlag

Kapitalstyringsprocessen er beskrevet og illustreret i afsnit B3 om risikostyringssystemet. Kapitalstyring er underlagt kapitalpolitikken, hvori størrelser, så som besluttet solvensgradsinterval og solvensgradsgrænse, er specificeret.

Kapitalstyringsprocessen er tæt knyttet til NLP-DK's forretningsplan/budgetfremskrivninger, som dækker en planlægningsperiode på tre år.

I kapitalpolitikken fremgår det også hvilke handling, der skal iværksættes, såfremt solvensgraden falder. Handlingerne afhænger af, hvilket niveau solvensgraden når, og de skal først iværksættes, når solvensgraden falder til under det besluttede solvensgradsinterval.

NLP-DK's CRO har ansvaret for monitorering og rapportering af solvensgrader og kapitalgrænser. NLP-DK's CFO har ansvaret for kapitalgrundlagets sammensætning.

Den officielle solvensgrad er regnet inkl. VA og inkluderer en partiel intern model for levetid. Se afsnit E2 for flere oplysninger om selskabets solvensgrad.

Kapitalgrundlagets sammensætning

NLP-DK's kapitalgrundlag består af egenkapital (tier 1), reconciliation reserve (tier 1) samt ansvarlig lån (fordelt på tier 1 og 2).

Alle kapitalgrundlagselementer er umiddelbart tilgængelige og fri for restriktioner. Tier II ansvarlige lån er udaterede. Selskabet har ingen supplerende kapitalgrundlag, og ingen poster i basiskapitalgrundlaget er underlagt overgangsordninger.

Kapitalgrundlagets sammensætning i tirs 31. december 2016 kan ses i tabel E1.1.

Tabel E1.1 Kapitalgrundlag pr. 31. december 2016, DKKt

Tier	Kapitalgrundlag	31. dec. 2016
Tier 1	Aktiekapital	600 000
	Reconciliation reserve	10 144 263
	Ansvarlig lånekapital	932 500
Tier 2	Ansvarlig lånekapital	2 300 000
Total	Basiskapitalgrundlag	13 976 763

Reconciliation reserven ovenover består af egenkapital eksklusiv aktiekapital, ændring i forsikringsmæssige hensættelser og skat med fradrag af immaterielle aktiver og udskudte PAL skatte aktiver.

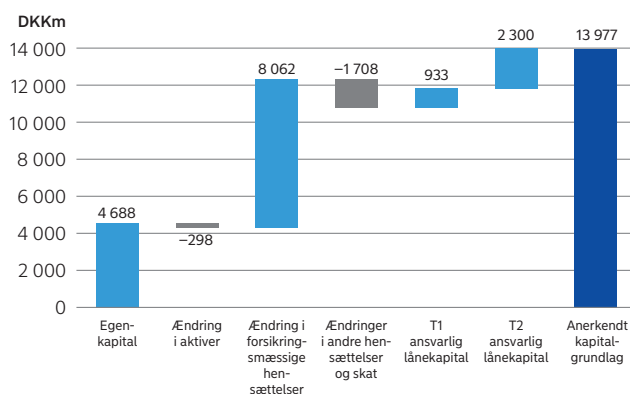
Hvis egenkapitalen eksklusiv aktiekapital fratrækkes, så repræsenterer reconciliation reserven forskellen mellem basiskapitalen i regnskabet og Solvens II kapitalgrundlaget. Forskellen ses i tabel E1.2 pr. 31. december 2016.

Tabel E1.2 Sammenhæng mellem basiskapital i regnskab og Solven II kapitalgrundlaget

DKKt	31. dec. 2016
Egenkapital	4 687 931
Reconciliation reserve	6 056 332
Ansvarlig lånekapital	3 232 500
Kapitalgrundlag	13 976 763

I figur E1.1 ses opbygningen af kapitalgrundlaget pr. 31. december 2016.

Figur E1.1 Opbygning af kapitalgrundlaget

Den anerkendte del af kapitalgrundlaget, der kan medgå til dækning af hhv. solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet, kan ses i tabel E1.3 klassificeret i tirs.

Tabel E1.3 Anerkendt kapitalgrundlag pr. 31. december 2016, DKKt

Tier	Kapitalgrundlag	SCR	MCR
Tier 1	Aktiekapital	600 000	600 000
	Reconciliation Reserve	10 144 263	10 144 263
	Ansvarlig lånekapital	932 500	932 500
Tier 2	Ansvarlig lånekapital	2 300 000	732 907
Total	Anerkendt kapitalgrundlag	13 976 763	12 409 669

E2 Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

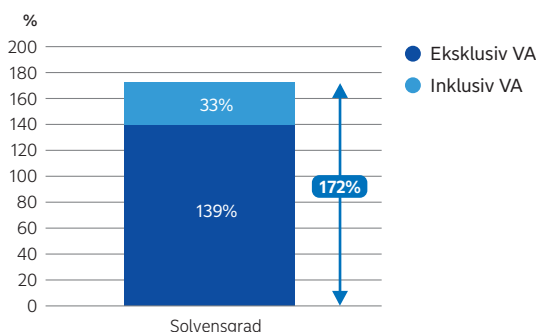
NLP-DK benytter en partiel intern model til beregning af levetid ved beregningen af solvenskapitalkravet. Modellen er godkendt af det danske finanstilsyn – se mere information om den partielle interne model i afsnit E4.

NLP-DK benytter en VA ved beregning af solvenskapitalkravet. Brugen af VA er godkendt af det danske finanstilsyn.

For aktier, der er erhvervet inden Solvens II trådte i kraft benyttes der en overgangsordning i overensstemmelse med EIOPA's retningslinjer og NLP's interne politikker. Det reducerer aktiestresset ved beregning af solvenskapitalkravet.

Solvensgraden i NLP-DK udgjorde 31. december 2016 172%. Effekten af VA, for så vidt angår solvensgraden, kan ses i figur E2.1.

Figur E2.1 Solvensgrad med og uden VA pr. 31. december 2016

Markedsrisici og forsikringsrisici er de største bidragsydere til solvenskapitalkravet. Markedsrisici domineres af aktie- og kreditspændsrisici, mens forsikringsrisici domineres af genkøbs-, invaliditets- og levetidsrisici.

Levetidsrisiko er den eneste risikokategori, der er regnet ved hjælp af en partiel intern model – se afsnit B3 og E4 for yderligere informationer om den partielle interne model.

Solvenskapitalkravet pr. risikomodel 31. december 2016 ses i tabel E2.1. Bemærk, at der både bliver diversificeret indenfor det enkelte risikomodel samt imellem de enkelte risikomodeler. Derfor repræsenterer det endelige SCR ikke summen af de enkelte risikomodeler.

Tabel E2.1 Solvenskapital pr. risikomodel pr. 31. december 2016

Risk type, DKKt	SCR
Markedsrisici	8 918 088
Livsforsikringsrisici	897 271
Operationelle risici	472 083
Modpartsrisici	343 369
Sygeforsikringsrisici	31 773
Skadesforsikringsrisici	0
SCR*	8 143 408

* Diversifikation og andre justeringer er inkluderet i beregningen af SCR.

NLP-DK anvender hverken selskabsspecifikke parametre eller forenklede beregninger i fastsættelsen af solvenskapitalkravet.

Beregning af minimumskapitalkravet

Minimumskapitalkravet (MCR) har hele året udgjort 45% af solvenskapitalkravet, hvilket er den øvre grænse for MCR.

Størrelsen af de enkelte input til opgørelsen af MCR pr. 31. december 2016 kan ses i tabel E2.2.

Tabel E2.2 MCR beregning pr. 31. december 2016

Input, DKKt	Beskrivelse	
MCR _{linear}	Lineære MCR	3 938 990
MCR _{floor}	25% af SCR	2 035 852
MCR _{cap}	45% af SCR	3 664 533
AMCR	Absolutte minimumskapitalkrav	23 790
MCR	max(min(max(MCR_{linear};MCR_{floor}); MCR_{cap});AMCR)	3 664 533

E3 Anvendelse af delmodul for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet

NLP-DK anvender ikke delmodul for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet.

E4 Forskelle mellem standardformlen og en intern model

Formålet med den partielle interne model er at opnå en opgørelse af levetidsstød, der bedre end standardmodellen fanger den risiko for levetidsforbedringer, der karakteriserer NLP-DKs bestand. Det beregnede stød til levetidsrisikoen er kalibreret til sikkerhedsniveauet under Solvens II svarende til en 200-årsbegivenhed.

Den partielle interne model for levetid anvendes alene til opgørelse af levetidsrisiko i NLP-DK. Resten af solvensberegningen følger standardmodellen med samme aggregering med øvrige delmoduler og moduler og samme tillæg for operationel risiko og fradrag for tabsabsorbering.

Modellen benyttes for gennemsnitsrente produkter samt for selskabets lukkede bestand af aktuelle livrenter uden ret til bonus.

- Levetidsmodellen består af følgende komponenter:
- En systematisk del, der skal tage højde for risikoen for en ændring i niveauet og trenden for selskabets dødelighed
  - En usystematisk del, der skal tage højde for usikkerheden i fastsættelsen af selskabets dødelighed.
  - Et tillæg, der afspejler muligheden for fremkomsten af ikke ventede men ikke usandsynlige forbedringer af behandlingsformer, der på kort sigt kan forbedre overlevelseschancerne indenfor forskellige betydende sygdomsområder.

I beregningen af levetidsstress ud fra den partielle interne model, indgår 3 niveauer af data; Levetidsdata for den samlede danske befolkning, levetidsdata fra Helbred og Forsikrings bestand (brancherepræsentativt) samt selskabets bestand af forsikringstagere. Data vedrørende de to første niveauer erhverves eksternt, mens data vedrørende det tredje niveau stammer internt fra selskabet.

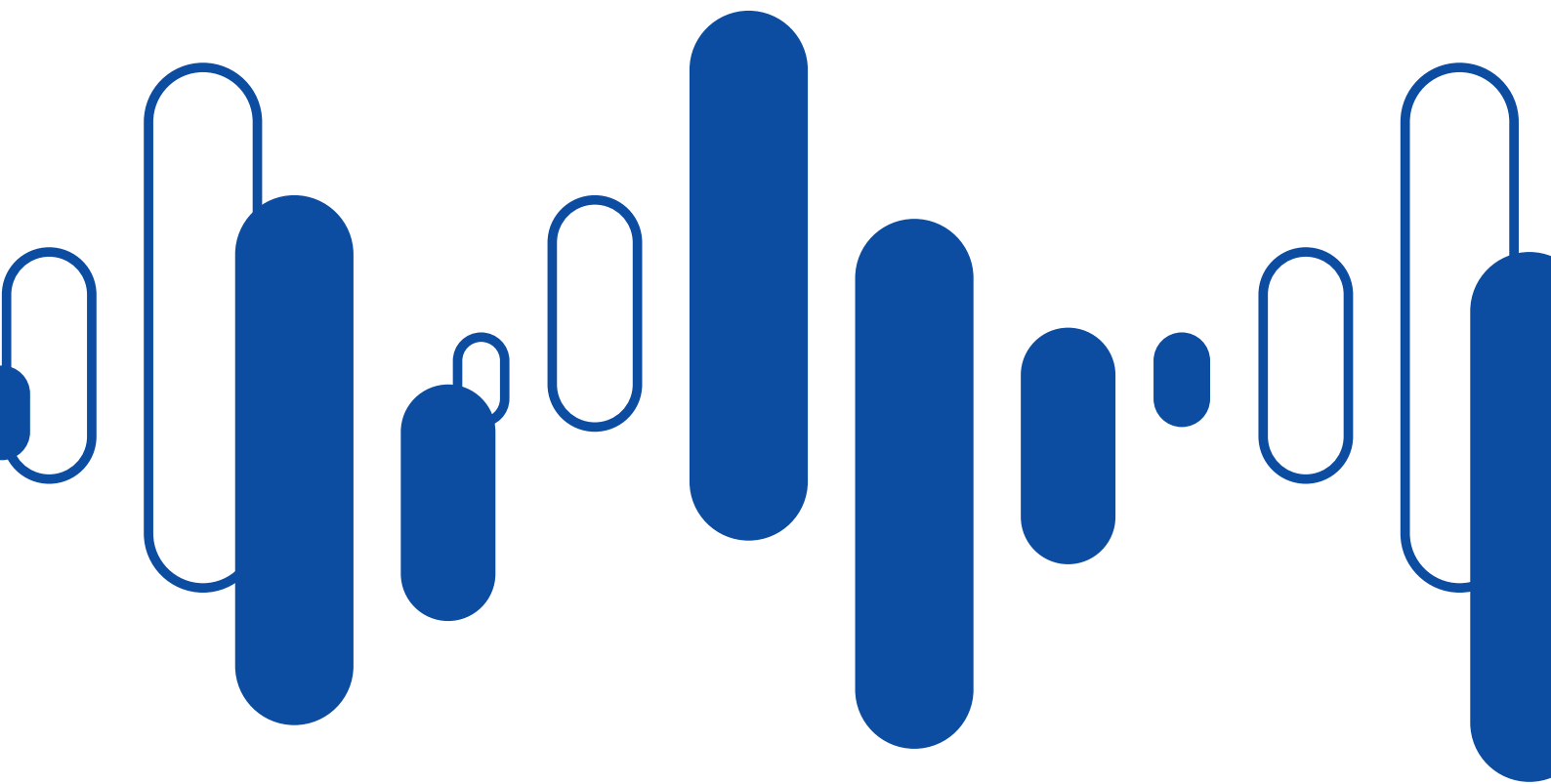
E5 Manglende overholdelse af minimumskapitalkravet og manglende overholdelse af solvenskapitalkravet

Der har i hele 2016 været tilstrækkelig kapital til at dække minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet.

E6 Andre oplysninger

Der er ikke andre væsentlige oplysninger om selskabets kapitalforvaltning.

Bilag

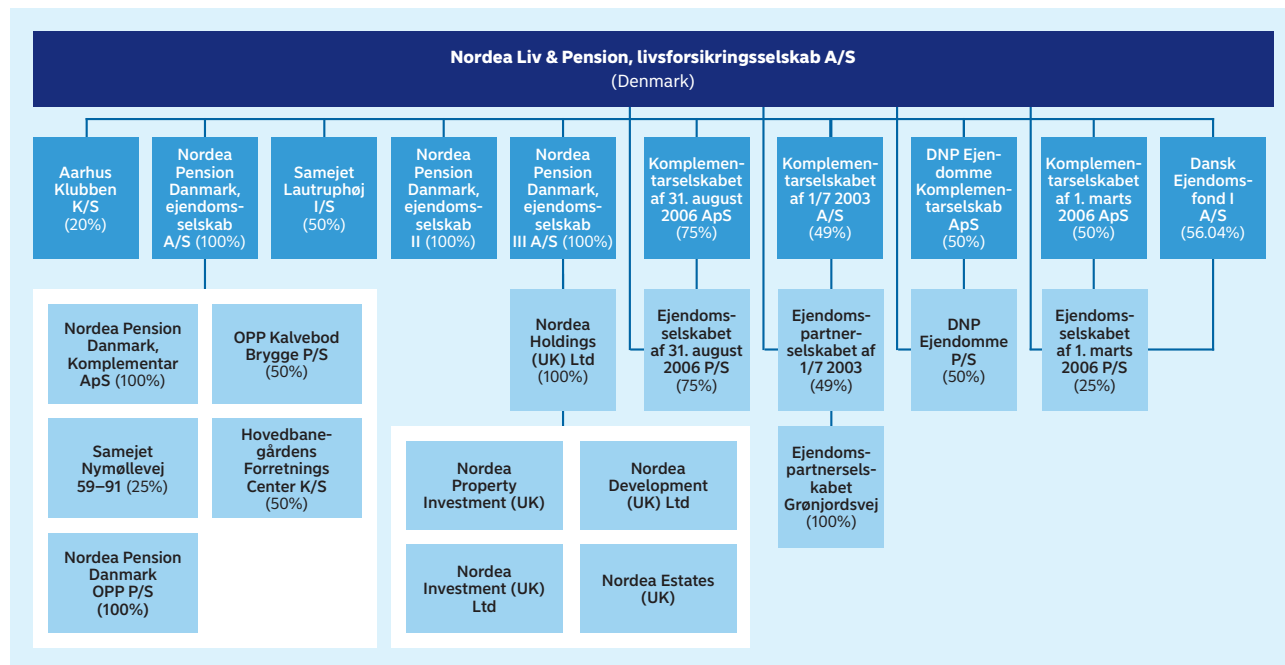
Bilag 1

Forkortelser

ALM	Asset Liability Management
ALCO	Asset and Liability Committee
CEO	Chief Executive Officer (administrerende direktør)
CFO	Chief Financial Officer
CO	Compliance Officer
COO	Chief Operating Officer
CRO	Chief Risk Officer
FACP	Platform for bekæmpelse af finansiel kriminalitet
FG	Forenede Gruppeliv
GIA	Group Internal Audit
GLC	Group Level Controls
IFRS	International Financial Reporting Standards
MCR	Minimum Capital Requirement
MREC	Market risk economic capital
NLH AB	Nordea Life Holding AB
NLP	Nordea Life & Pensions
NLP-DK	Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S
ORSA	Own Risk and Solvency Assessment
PAL	Pensionsafkastbeskatningsloven
PVFP	Present Value of Future Profit
RCSA	Risk & Control Self-Assessment
QRA	Quality and Risk Analysis
SCR	Solvency capital requirement
VA	Volatility Adjustment

Bilag 2

Juridisk struktur struktur i NLP-DK

Bilag 3

Kvantitative indberetningsskemaer (QRT)

Følgende kvantitative indberetningsskemaer skal offentliggøres som en del af SFCR rapporten.

Alle beløb er i DKKt.

QRT ref	QRT title
S.02.01.02	Balance sheet
S.05.01.02	Premiums, claims and expenses
S.05.02.01	Premiums, claims and expenses by country - not applicable to NLP-DK
S.12.01.02	Life and Health SLT Technical Provisions
S.17.01.02	Non-life technical provision - not applicable to NLP-DK
S.19.01.21	Non-life insurance claims - not applicable to NLP-DK
S.22.01.21	Impact of the long term guarantee and transitional measures
S.23.01.01	Own funds
S.25.01.21	Solvency Capital Requirement, calculated using the standard formula - not applicable to NLP-DK
S.25.02.21	Solvency Capital Requirement, calculated using the standard formula and a partial internal model
S.25.03.22	Solvency Capital Requirement, calculated using a full internal model - not applicable to NLP-DK
S.28.01.01	Minimum Capital Requirement, Only Life or Non-life insurance or reinsurance activity
S.28.02.01	Minimum Capital Requirement, both Life and Non-life insurance activity - not applicable to NLP-DK

Balance Sheet as at 31 December 2016

S.02.01.02

Assets

	Solvency II value
	C0010
Intangible assets	R0030 –
Deferred tax assets	R0040 –
Pension benefit surplus	R0050 –
Property, plant & equipment held for own use	R0060 –
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070 157 226 467
Property (other than for own use)	R0080 351 714
Holdings in related undertakings, including participations	R0090 9 632 749
Equities	R0100 247 822
Equities – listed	R0110 247 101
Equities – unlisted	R0120 721
Bonds	R0130 80 033 212
Government Bonds	R0140 11 753 554
Corporate Bonds	R0150 68 279 657
Structured notes	R0160 –
Collateralised securities	R0170 –
Collective Investments Undertakings	R0180 41 713 350
Derivatives	R0190 25 247 619
Deposits other than cash equivalents	R0200 –
Other investments	R0210 –
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220 63 386 126
Loans and mortgages	R0230 221 950
Loans on policies	R0240 –
Loans and mortgages to individuals	R0250 –
Other loans and mortgages	R0260 221 950
Reinsurance recoverables from:	R0270 4 942
Non-life and health similar to non-life	R0280 –
Non-life excluding health	R0290 –
Health similar to non-life	R0300 –
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310 4 942
Health similar to life	R0320 –
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330 4 942
Life index-linked and unit-linked	R0340 –
Deposits to cedants	R0350 –
Insurance and intermediaries receivables	R0360 807 686
Reinsurance receivables	R0370 4 114
Receivables (trade, not insurance)	R0380 2 959 973
Own shares (held directly)	R0390 –
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400 –
Cash and cash equivalents	R0410 1 537 755
Any other assets, not elsewhere shown	R0420 597 457
Total assets	R0500 226 746 471

Balance sheet, cont.

S.02.01.02

Liabilities

		Solvency II value
		C0010
Technical provisions – non-life	R0510	–
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	–
Technical provisions calculated as a whole	R0530	–
Best Estimate	R0540	–
Risk margin	R0550	–
Technical provisions – health (similar to non-life)	R0560	–
Technical provisions calculated as a whole	R0570	–
Best Estimate	R0580	–
Risk margin	R0590	–
Technical provisions – life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	91 628 643
Technical provisions – health (similar to life)	R0610	1 320 371
Technical provisions calculated as a whole	R0620	–
Best Estimate	R0630	1 308 600
Risk margin	R0640	11 771
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	90 308 272
Technical provisions calculated as a whole	R0660	–
Best Estimate	R0670	89 455 703
Risk margin	R0680	852 569
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	59 666 019
Technical provisions calculated as a whole	R0700	–
Best Estimate	R0710	59 192 208
Risk margin	R0720	473 810
Contingent liabilities	R0740	–
Provisions other than technical provisions	R0750	–
Pension benefit obligations	R0760	–
Deposits from reinsurers	R0770	–
Deferred tax liabilities	R0780	2 276 481
Derivatives	R0790	19 408 261
Debts owed to credit institutions	R0800	33 881 574
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	3 644 199
Insurance & intermediaries payables	R0820	73 926
Reinsurance payables	R0830	909
Payables (trade, not insurance)	R0840	–
Subordinated liabilities	R0850	3 232 500
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	–
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	3 232 500
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	2 189 698
Total liabilities	R0900	216 002 208
Excess of assets over liabilities	R1000	10 744 263

S.22.01.21
Impact of long term guarantees and transitional measures

	Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of transitional on interest rate	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
	C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technical provisions	R0010 151 294 661	-	-	3 058 207	-
Basic own funds	R0020 13 976 763	-	-	-2 385 402	-
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050 13 976 763	-	-	-2 385 402	-
Solvency Capital Requirement	R0090 8 143 408	-	-	228 267	-
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100 12 409 669	-	-	-2 364 857	-
Minimum Capital Requirement	R0110 3 664 533	-	-	102 720	-

**S.23.01.01
Own funds**

Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35

Ordinary share capital (gross of own shares)
 Share premium account related to ordinary share capital
 Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings
 Subordinated mutual member accounts
 Surplus funds
 Preference shares
 Share premium account related to preference shares
 Reconciliation reserve
 Subordinated liabilities
 An amount equal to the value of net deferred tax assets
 Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Deductions

Deductions for participations in financial and credit institutions

Total basic own funds after deductions

Ancillary own funds

Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand
 Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand
 Unpaid and uncalled preference shares callable on demand
 A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand
 Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
 Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
 Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
 Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
 Other ancillary own funds

Total ancillary own funds

Available and eligible own funds

Total available own funds to meet the SCR
 Total available own funds to meet the MCR
 Total eligible own funds to meet the SCR
 Total eligible own funds to meet the MCR

SCR

MCR

Ratio of Eligible own funds to SCR

Ratio of Eligible own funds to MCR

	Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	600 000	600 000			
R0030	-	-			
R0040	-	-			
R0050	-				
R0070	-				
R0090	-				
R0110	-				
R0130	10 144 263	10 144 263			
R0140	3 232 500		932 500	2 300 000	
R0160	-				
R0180	-				
R0220	-				
R0230	-				
R0290	13 976 763	10 744 263	932 500	2 300 000	
R0300	-				
R0310	-				
R0320	-				
R0330	-				
R0340	-				
R0350	-				
R0360	-				
R0370	-				
R0390	-				
R0400	-				
R0500	13 976 763	10 744 263	932 500	2 300 000	
R0510	13 976 763	10 744 263	932 500	2 300 000	
R0540	13 976 763	10 744 263	932 500	2 300 000	
R0550	12 409 669	10 744 263	932 500	732 907	
R0580	8 143 408				
R0600	3 664 533				
R0620	1,72				
R0640	3,39				

C0060

Reconciliation reserve

Excess of assets over liabilities
 Own shares (held directly and indirectly)
 Foreseeable dividends, distributions and charges
 Other basic own fund items
 Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds

Reconciliation reserve

Expected profits

Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business
 Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non- life business

Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)

R0700	10 744 263				
R0710	-				
R0720	-				
R0730	600 000				
R0740	-				
R0760	10 144 263				
R0770	329 348				
R0780	-				
R0790	329 348				

S.25.02.21

Solvency Capital Requirement – for undertakings using the standard formula and partial internal model

Unique number of component	Components description	Calculation of the Solvency Capital Requirement	Amount modelled	USP	Simplifications
C0010	C0020	C0030	C0070	C0080	C0090
1	Market risk	7 716 999	–	–	–
2	Counterparty default risk	343 369	–	–	–
3	Life underwriting risk - longevity with partial internal model	1 379 681	930 279	–	–
4	Health underwriting risk	31 773	–	–	–
5	Non-life underwriting risk	–	–	–	–
6	Intangible asset risk	–	–	–	–
7	Operational risk	472 083	–	–	–
8	LAC TP	–	–	–	–
9	LAC DT	–691 847	–	–	–

Calculation of Solvency Capital Requirement

Total undiversified components

Diversification

Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC

Solvency capital requirement excluding capital add-on

Capital add-ons already set

Solvency capital requirement

Other information on SCR

Amount/estimate of the overall loss-absorbing capacity of technical provisions

Amount/estimate of the overall loss-absorbing capacity of deferred taxes

Capital requirement for duration-based equity risk sub-module

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds (other than those related to business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC (transitional))

Total amount of Notional Solvency Capital Requirement for matching adjustment portfolios

Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304

	C0100
R0110	9 252 057
R0060	–1 108 649
R0160	–
R0200	8 143 408
R0210	–
R0220	8 143 408
	–
R0300	–1 569 912
R0310	–691 847
R0400	–
R0410	–
R0420	–
R0430	–
R0440	–

S.28.01.01

Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations

		C0040
MCR _{NL} Result	R0200	3 938 990

	Net (of reinsurance/ SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/ SPV) total capital at risk
	C0050	C0060
Obligations with profit participation – guaranteed benefits	R0210 87 805 335	~~–~~
Obligations with profit participation – future discretionary benefits	R0220 2 815 618	~~–~~
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230 43 095 878	~~–~~
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240 1 308 600	~~–~~
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	~~–~~	724 933 100

Overall MCR calculation

		C0070
Linear MCR	R0300	3 938 990
SCR	R0310	8 143 408
MCR cap	R0320	3 664 533
MCR floor	R0330	2 035 852
Combined MCR	R0340	3 664 533
Absolute floor of the MCR	R0350	23 790
		C0070
Minimum Capital Requirement	R0400	3 664 533